

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tiina Parantainen

Moniammatillinen ohjaus suhteessa avoimeen oppimisympäristöön

Vauhdittamo-toiminnan kehittämisen suuntaviivat

Opinnäytetyö

Kevät 2021

SeAMK sosiaali- ja terveystieteiden
osasto

SosionomiYAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Tutkinto-ohjelma: Sosionomi, ylempi AMK

Tekijä: Tiina Parantainen

Työn nimi: Moniammatillinen ohjaus suhteessa avoimeen oppimisympäristöön

Ohjaaja: Tiina Hautamäki, yliopettaja

Vuosi: 2021

Sivumäärä: 54

Liitteiden lukumäärä: 1

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa suuntaviivoja avoimen oppimisympäristö Vauhdittamon kehittämiseen. Toiminnan kehittämisen taustalla on ammatillisen koulutuksen reformi, jonka myötä yksilölliset opintopolut ja joustava sisäänotto tulivat entistä oleellisempaan osaan ammatillista koulutusta. Yksilölliset opintopolut ja niiden järjestäminen tarvitsevat uudenlaista tukea opintojen etenemiseksi.

Opinnäytetyön yhteistyötahona oli Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu, joka on maakunnallinen ammatillisen koulutuksen järjestäjä. Vauhdittamo-toiminta laajennettiin koko Sedun toiminnaksi lukuvuonna 2018–2019 ja yksiköiden sekä eri toimijoiden osallistuminen kehittämiseen koettiin tärkeäksi.

Opinnäytetyön tutkimus- ja kehittämismenetelminä käytettiin kyselyä eri toimijoille kuten vastuuohjaajat, opettajat, opinto-ohjaajat, kuraattorit sekä johtoryhmä. Kyselyllä haluttiin varmistaa eri toimijoiden kuuleminen Vauhdittamoiden tehtävistä ja mitkä tehtävät voisivat olla tulevaisuudessa. Kyselyyn vastasi kuusikymmentäkuusi toimijaa, ja tulokset toimivat runkona teemahaastatteluille. Kyselyn lisäksi toteutettiin haastattelut kahdelletoista haastateltavalle jotka edustivat vastuuohjaajia, opinto-ohjaajia, opettajia ja johtoryhmää. Haastatteluiden tavoite oli löytää konkreettisia työkaluja ja toimintatapoja Vauhdittamo-toiminnan kehittämiseksi.

Opinnäytetyön tulokseksi saatiin, että yhteistyön tekemisen helpottamiseksi ja opiskelijan opiskelun seurannan tukemiseksi tulisi olla toimintamalleja sekä työkaluja. Opiskelijan tilannetta tulisi voida seurata reaaliaikaisesti, sekä Vauhdittamo-suunnitelmaa kirjata yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Vauhdittamo-toimijoita työllistävä materiaalin kerääminen opettajilta tulisi ratkaista esimerkiksi materiaalipankin avulla ja Vauhdittamo-toimintaa kehittää myös joustavan sisäänoton tueksi. Vauhdittamo-toimijoilla tulisi olla aikaa kohdata opiskelija.

¹ Asiasanat: moniammatillinen ohjaus, avoin oppimisympäristö, ohjaus oppilaitoksessa, ammatillisen koulutuksen reformi,

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Health Care and Social Work

Degree programme: Degree Programme in Social Services

Author/s: Tiina Parantainen

Title of thesis: Guidance and open learning environment

Supervisor(s): Tiina Hautamäki

Year: 2021

Number of pages: 54

Number of appendices: 1

The purpose of the thesis was to provide principles for developing Vauhdittamo, an open learning environment. The need for development is based on the Finnish vocational education and training reform, which further emphasizes individual study paths and flexible admissions in vocational education.

The thesis was conducted for Seinäjoki Joint Municipal Authority for Education Sedu, which is a regional vocational education provider. In semester 2018–2019, the operation at Vauhdittamo was extended to whole Sedu, and cooperation between different departments and operators was hoped for.

The thesis employs quantitative and qualitative research and development methods. The survey was conducted to ensure that and what they could be in the future. The purpose of the theme interviews was to pursue concrete propositions to develop the operation at Vauhdittamo.

The results reveal that Vauhdittamo's operators should have an easier access to teacher's materials, using for example a material bank. Also cooperation and observing a student's progress were raised as areas of development. Respondents hoped for a common tool to observe a student's situation in real time and to frame the Vauhdittamo study plan in cooperation.

¹ Keywords: open learning environment, guidance, cooperation

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	1
Thesis abstract	2
SISÄLTÖ	3
1 JOHDANTO	5
2 MONIAMMATILLINEN OHJAUS JA AVOIN OPPIMISYMPÄRISTÖ.....	7
2.1 Moniammatillinen ohjaus	7
2.1 Ohjaus oppilaitoksessa	8
2.2 Ammatillisen koulutuksen reformi ja ohjaustyön korostuminen	10
2.3 Avoin oppimisympäristö Vauhdittamon kehittyminen	15
3 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	19
3.1 Laadullinen ja määrällinen tutkimus	19
3.2 Yhteistyötahon kuvaus	21
3.3 Aineistona kysely ja teemahaastattelut	22
3.4 Analyysitavat	26
3.5 Eettisyys ja luotettavuus.....	27
4 TULOKSET	29
4.1 Vauhdittamon ja toimijoiden roolit.....	29
4.2 Vauhdittamon tehtävät	34
4.3 Työkalut toiminnan kehittämiseen.....	37
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	39
6 POHDINTA.....	42
LÄHTEET	44
LIITTEET	48

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1 Ohjauksen kokonaisuus peruskoulusta työelämään (OPH 2014.)	9
Kuvio 2 Osaamisperusteisuus (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015)	12
Kuvio 3 Ohjaus ja tuki henkilökohtaistamisessa (Eskola & Pekkarinen 2018)	14
Kuvio 4 Vauhdittamo-toiminta (Ylihärsilä 2018)	17

1 JOHDANTO

Ammatillisen koulutuksen reformin astuttua voimaan 2018 opiskelijoiden tulee voida edetä opinnoissa omaan tahtiinsa eli kulkea yksilöllistä opiskelupolkua. Opinnot voi aloittaa vapaalla aloituspaikalla jatkuvan haun ja joustavan sisäänoton avulla ja opintojen eteneminen on osaamisperusteista. Reformi on tuonut paljon muutoksia ja tukitoimia kehitetään edelleen. (OPH 2018.)

Ammatillisen koulutuksen rehtorit ja koulutuspäälliköt olivat reformin selvityksessä (OPH 2018) myös sitä mieltä, että yhteiskunnassa on käynnissä jatkuva muutos ja koulutuksen järjestäjien tulee olla valmiina vastaamaan työelämän sekä yhteiskunnan erilaisiin tarpeisiin myös jatkossa. Ammatillisen koulutuksen johto näki tehtäväksi myös osallisuuden edistämisen ja syrjäytymisen ehkäisyn sekä alueellisen kehittämisen. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien tulee siis miettiä uusia toimintatapoja mahdollistaa tuen saanti niin opiskelijalle kuin opettajan työlle. Kehittämisessä tulee ymmärtää niin opiskelijan kuin työelämän tarpeita. Erilaiset yhteiset toimintamallit sekä työkalut koulutuksen järjestäjän organisaation sisällä korostuvat. Yhteistyötä pitää kehittää, että tarvittava tuki ja ohjaus toteutuu tehokkaasti ja laadukkaasti.

Ammatillisen koulutuksen kentällä on todettu olevan hyvin erilaisia osaajia. Perusosaajat, ei-motivoituneet osaajat, osaajat, joilla on oppimisessa vaikeuksia sekä alojensa huippuosaajat kaikki tarvitsevat tukea omiin opiskelupolkuihinsa ja tiellensä suhteessa muuttuvaan työelämään (Helander 2014.) Oppilaitosten moniammatillinen tiimi on kokenut myös monenlaisia muutoksia ja tarvitsee tukea tehtäviensä haltuunotossa. Kehittäminen muuttuvassa työelämässä on hedelmällisintä tehtynä yhdessä eri toimijoiden kesken.

Seinäjoen koulutuskuntayhtymässä kehitetään avointa oppimisympäristöä yksilölliselle tuelle. Avoimen oppimisympäristö Vauhdittamon tulisi vastata opiskelijoiden osaamisen kehittämisen tuen tarpeisiin. Vauhdittamossa niin nopeasti opiskeluissaan etenevien, erityistä tukea tarvitsevien, rästejä tekevien ja muiden ohjausta opintoihin liittyvissä asioissa tarvitsevien tarpeisiin pyritään vastaamaan ammattiohjaajien, opettajien ja erityisopettajien

taholta. Vauhdittamo-toimintaan liittyy myös paljon ohjaushenkilöstöä sekä eri aineiden opettajia. Opinnäytetyössäni moniammatillinen henkilökunta osallistui Vauhdittamo-toiminnan kehittämiseen kyselyn ja teemahaastatteluiden avulla. Toiminnan kehittämisessä oli opinnäytetyöni aikaan vaihe, jolloin Vauhdittamot laajennettiin jokaisen yksikön toiminnaksi.

Opinnäytetyö alkaa moniammatillisen ohjauksen käsitteillä ja jatkuu oppilaitoksessa tapahtuvalla ohjauksella. Kerron, kuinka ammatillisen koulutuksen reformi on vaikuttanut ohjaustarpeiden muutoksiin ja avointen oppimisympäristöjen kehittämiseen. Esittelen yhteistyötahon, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedun, ja miten opinnäytetyöni on toteutettu, mitä tuloksia sain sekä johtopäätökset. Lopuksi pohdin omaa oppimismatkaani opinnäytetyön parissa sekä mahdollisia tulevia tutkimusaiheita.

2 MONIAMMATILLINEN OHJAUS JA AVOIN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Tässä luvussa kuvaan moniammatillista ohjausta sekä mitä muutoksia ammatillisen koulutuksen reformi on ohjaustyölle tuonut. Ohjaustyön lisääntyessä ja monipuolistuessa avointen oppimisympäristöjen kehittämistä on tullut yksi vastaus tuen tarpeisiin. Kuvaan lopuksi Vauhdittamo-toiminnan kehittymistä Sedun kaikkiin yksiköihin.

2.1 Moniammatillinen ohjaus

Moniammatillisuus voi tarkoittaa erilaista asiantuntijoiden työskentelyä rinnakkain saman asiakkaan kanssa omasta asiantuntijan näkökulmastaan tai se voi olla yhteistyötä, jossa perinteisiä rooleja rikotaan suunnitelmallisesti yhteiseen tavoitteeseen tähdäten (Koskela 2013, 20). Haasteita tällaisessa työyhteisössä voi syntyä eri ammattialojen koulutuksen ja työorientaatioiden eroista. Moniammatillisessa työyhteisössä kaikkien tietoja ja taitoja tarvitaan, mutta yhteistyön sujumiseksi on tehtävä töitä. Yhteistyö vaatii erilaisia taitoja tekijöiltään, kuten vuorovaikutustaitoja, luottamusta ja halua tehdä yhteistyötä. (Hautala 2019.) Moniammatillisella ohjauksella tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä oppilaitoksen sisällä tapahtuvaa ohjausta.

Ohjaus on yksilön toiminnan tukemista niin, että oppiminen, työ tai muut esimerkiksi kasvuun liittyvät prosessit etenevät. Hyvässä ohjauksessa kunnioitetaan yksilöä ja kohdataan hänet keskustelelevassa vuorovaikutuksessa. Ohjaajan rooli erilaisissa pitkä- ja lyhytkestoisissa ohjausprosesseissa on jäsentää yhteistä tilannetta ja luoda mahdollisuuksia siirtymäkohdissa. Ohjaus vaatii yhteistyötä ja on usein prosessi, jolle voidaan nimetä tavoite, alku- ja loppu. Ohjauksessa lähdetään ohjattavan tilanteesta ja pyritään katsomaan asiaa hänen näkökulmastaan. Eri organisaatiot ja yhteiskunnan rakenteet kuitenkin tuovat ohjaukseen omat raaminsa, joita kohti ohjaus usein etenee. (Vehviläinen 2014.)

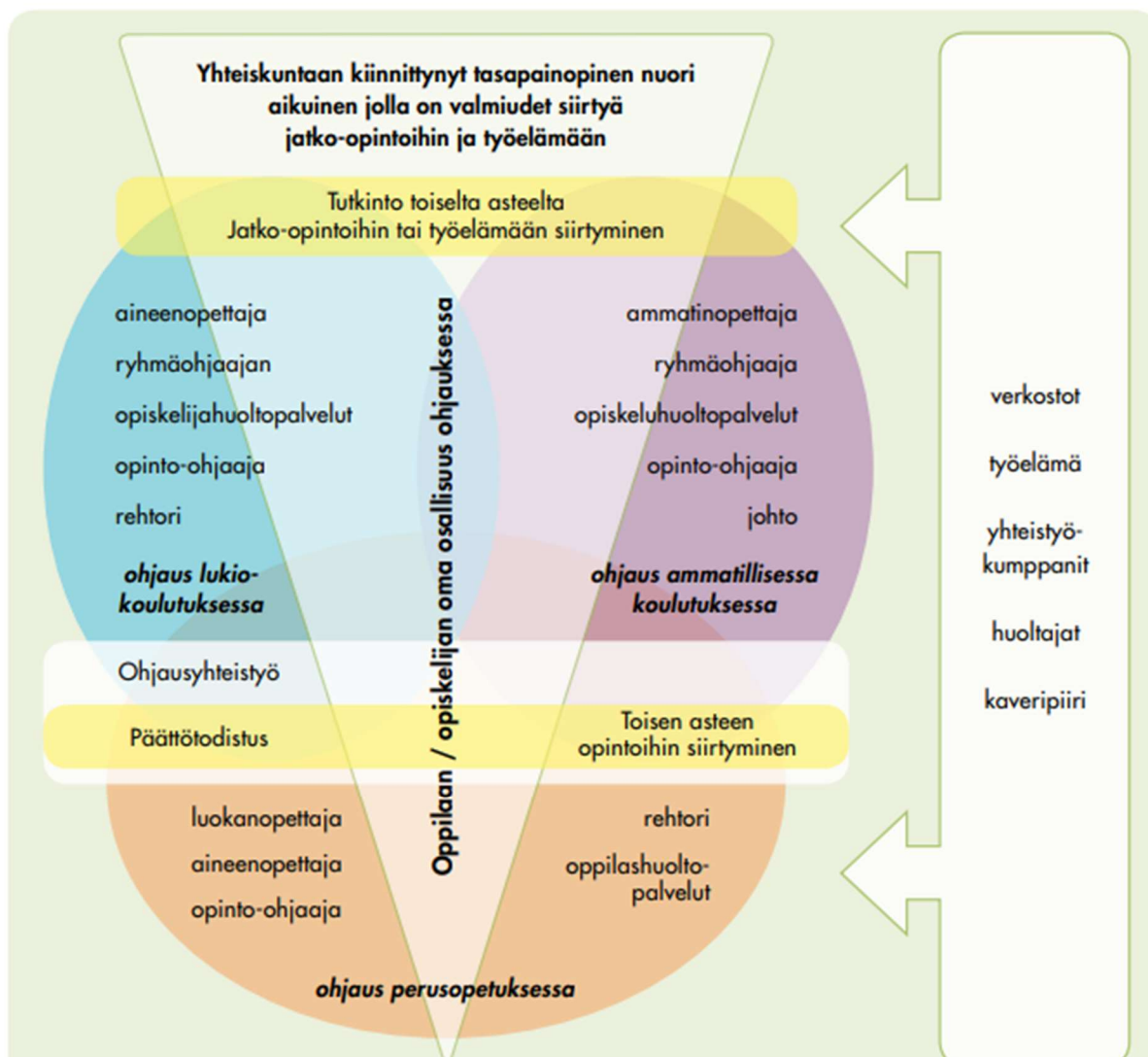
Ohjauksen voidaan ajatella olevan myös ohjaavan ammattilaisen ajattelumalli, joka toteutuu käytännössä ohjaustilanteissa. Ajattelumallin voidaan ajatella olevan ohjausfilosofia, jossa

ohjaaja käyttää omaa substanssiosaamistaan (Vänskä 2012, 15). Onnismaa (2007) toteaa ohjauksen olevan moniammatillinen käytäntö, jota ei voi kuvata yhdeksi tieteenalaksi. Ohjausta voisi kuvata lähestymistavaksi erilaisissa tilanteissa.

Vänskä (2012, 57) on jakanut ohjausosaamisen erilaisiin kategorioihin, joihin kuuluu ammattiosaaminen, moniammatillinen yhteistyöosaaminen, työprosessin hallinta, kohtaaminen ja verkostotyöosaaminen. Ohjausosaamisen on nähty olevan monessa työssä perusosaamista tai erityisosaamista. Erilaisiin tehtäviin kuuluu erilaista ohjausta ja näiden osaamisten suhteet voivat vaihdella myös työtehtävien sisällä. Oppilaitoksessa tapahtuvan ohjauksen osaaminen on monessa tehtävässä, kuten opinto-ohjaus, perusosaamista.

2.1 Ohjaus oppilaitoksessa

Oppilaitosympäristössä ohjauksen tavoitteena on itsetuntemuksen, ura- ja opiskeluvalmiuksien lisääminen sekä opintojen edistäminen. Hyvä ohjaus antaa hyvät työelämävalmiudet. Ohjaus on merkittävässä asemassa myös syrjäytymisen ehkäisyssä, hyvinvoinnin lisäämisessä sekä kasvussa kohti vastuullista ja aktiivista kansalaista. (OPH 2014, 5–6). Opetushallitus on julkaisussaan Hyvän ohjauksen kriteerit (OPH 2014, 8) kuvannut ohjaustahojen ja ohjattavan välistä suhdetta. (Kuvio 1. Ohjauksen kokonaisuus peruskoulusta työelämään). Ohjattavan oma osallisuus nousee suhteessa ohjattavan ikään. Tässä kuvassa aikuisen ohjattavan ohjaus jää pois käsittelystä kokonaan, mutta se nostaa esiin ohjauksen tekijöiden kirjoa eli kuinka monella on ohjauksellista vaikutusta ohjattavaan. Oppilaitoksen sisäisten ohjausprosessien lisäksi työelämä ja muut verkostot ovat vaikuttamassa ohjattavan päätöksiin. Ohjauksen yhteistyö on nostettu erityisesti nivelvaiheessa peruskoulusta toiselle asteelle.

Kuvio 1 Ohjauksen kokonaisuus peruskoulusta työelämään (OPH 2014.)

Aikuisten ohjausta on nostettu esiin Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Opetusministeriön Elinikäisen ohjauksen strategiassa 2020–2023. Strategian taustalla on työllisyystavoitteiden nostaminen, oppivelvollisuuden laajentaminen, työhyvinvointi sekä varautuminen globaaleihin muutoksiin. EU:n jäsenmaiden yhteiset tavoitteet ja periaatteet elinikäiseen ohjaukseen nostaa yhteiseksi ohjaustyötä tekeväksi verkostoksi myös TE-palvelut ja yrittäjyyteen sekä elinikäiseen ohjaukseen liittyvät ostopalvelut. Suuntaviivoissa nostetaan esiin myös erityisesti ohjattavien muuttuvia valmiuksia tehdä hyviä päätöksiä koulutukseen, urapolkuihin ja työelämään kiinnittymisessä. Myös esteiden näkemisen ohjaus nostetaan tärkeäksi. (Valtioneuvosto 2020.)

Hyvän elinikäisen ohjauksen kriteereiksi ammatillisessa koulutuksessa nostetaan kokemuksellisuutta, jossa ohjattava pääsee tutustumaan erilaisiin vaihtoehtoihin konkreettisesti, sekä opetuksessa ja ohjauksessa esiin nousevia urasuunnittelutaitoja ja yrittäjyyden vaihtoehtoja. Myös yksilöllisten tuentarpeiden ja taitojen tunnistaminen sekä tarpeisiin vastaaminen nousevat esiin ammatillisen koulutuksen osallistumisen sekä suoriutumisen mahdollistajina. (ELGPN, 2015.)

Ohjausta voidaan tarkastella myös erilaisten toimintojen ohjauksena. Opiskeluhoolto mielletään oppilaitoksissa päävastuullisena opiskelijan ohjauksesta. Monialainen yhteistyö ohjauksessakin tulee esiin näkyvimmillään opiskelijahuoltotyössä, jossa yksittäisen opiskelijan tilanteeseen etsitään hyviä ratkaisuja esimerkiksi kuraattorin, opinto-ohjaajan, terveydenhoitajan ja vastuuhjaajan toimesta. Monialainen yhteistyö tarkoittaa kuitenkin oppilaitosympäristössä kaikkia henkilökuntaan kuuluvia, kun ennakoiva opiskelijahuoltotyö tuli näkyväksi lakimuutoksessa vuonna 2013. Oppilaitoksen ilmapiiristä ja osallistavasta hyvinvoivasta oppimisympäristöstä ovat vastuussa kaikki toimijat yhteisesti (Helander 2014, 117–118.)

Moniammatillinen yhteistyö ja monialainen ohjaus vaativat yhteistä eri toimijoiden ymmärrystä tavoitteista, toimintatavoista ja erityisesti yhteistä suunnittelua sekä moniammatillisen toiminnan johtamista. Myös muiden osaamisen ja toimenkuvien ymmärtäminen mahdollistaa yhteistyön opettajien ja muun ohjaushenkilöstö välillä. Tärkeä osuus on myös asenteilla sekä resurssoinnilla (Koskela 2013, 24, 103.)

2.2 Ammatillisen koulutuksen reformi ja ohjaustyön korostuminen

Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta ja laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta pantiin käytäntöön tammikuussa 1999. (L 21.8.1998/631) Lait olivat sisällöltään hyvin erilaiset ja opiskelijat eriarvoisessa asemassa suhteessa mahdollisuuksiinsa edetä ja saada tukea sekä ohjausta. Hallituskaudella 2015–2019 käynnistyi työ ammatillisen koulutuksen muutoksesta, ja kärkihankkeet lähtivät pilotointiin. Hallituksen esitys sisälsi ammatillisen

peruskoulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen yhdistämisen ja uudistamisen vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeisiin. (Ammatillisen koulutuksen reformi 2018.)

Ammatillisen koulutuksen reformi oli yksi kuudesta kärkihankkeesta Juha Sipilän hallituksen osaamisen ja koulutuksen painopisteessä. Kaksi keskeistä toimenpidettä ammatillisen koulutuksen reformissa olivat koulutuksen uudistaminen vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeita sekä ammatillisen koulutuksen rahoituksen- ja ohjausjärjestelmän yhtenäistäminen (L 11.8.2017/531). Strategisen hallitusohjelman toimintasuunnitelmassa opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen esitti tavoitteeksi osaamisperusteisuuden ja asiakaslähtöisyyden. Pääallekkäisyyksien purkaminen ja yksilöllisten opintopolkujen mahdollistaminen sekä työpaikalla tapahtuvan oppimisen lisääminen olivat tärkeä osa suunnitelmaa. Raja-aitojen purkaminen ammatillisen peruskoulutuksen ja aikuiskoulutuksen väliltä oli tärkeässä roolissa työllisyysasteen nostamisen tavoitteissa ja työllistymisen mahdollistajana. Tutkintoja myös laaja-alaisesti ja tutkintonimikkeitä vähennettäisiin sekä tavoitteeksi asetettiin henkilökohtaistaminen, joka toimisi asiakasryhmästä eli opiskelijan taustasta riippumatta. Hakupalveluiden uudistaminen sekä maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden huomioiminen nousivat myös esiin toimintasuunnitelmassa (Valtioneuvoston kanslia 2016).

Laki ammatillisesta koulutuksesta meni läpi elokuussa 2017 ja laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta heinäkuussa 2018. Uudet tutkinnon perusteet ovat olleet voimassa 1.1.2018 alkaen. Henkilökohtaistaminen tuli kaikille ammatillisen koulutuksen opiskelijoille ja opintopolusta yksilöllinen sekä joustava. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS). HOKSia tehtäessä selvitetään opiskelijan aikaisempi osaaminen ja se tunnustetaan, puuttuvan osaamisen hankkiminen suunnitellaan ja samalla mietitään tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet. Konkreettisia muutoksia tuli mm. siinä, että yhteiset tutkinnon osat tulivat osaksi kaikkiin perustutkintoihin. Aikuiset ja nuoret suorittavat ammatillisten opintojen lisäksi viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen, matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen ja yhteiskunta- ja työelämäosaamisen opintoja, jotka vaativat omanlaistaan joustavaa ohjaus- ja tukiympäristöä tukemaan yksilöllistä opiskelupolkua. (OPH. 2018.)

OSAAMISPERUSTEISUUS ON ASIAKASLÄHTÖISYYTTÄ

SELVITETÄÄN JA TUNNISTETAAN
AIEMMIN HANKITTU OSAAMINEN
SEKÄ KARTOITETAAN PUUTTUVA
OSAAMINEN

1.

Esimerkiksi:

- Työkokemus
- Harrastukset
- Varusmies- tai siviilipalvelu
- Ulkomailla suoritettut opinnot
- Tutkinnoissa vaadittavat erillispätevydet
- Aiemmat tutkinnot ja tutkintojen osat
- Opinnot lukiossa, kansanopistoissa, kansalais- ja työväenopistoissa, korkeakouluissa
- Muu aiempi osaaminen

2.

OPISKELLAAN SELLAISTA,
JOSTA EI VIELÄ OLE
OSAAMISTA

- Yksilölliset ja joustavat opintopolut
- Monipuoliset oppimisympäristöt

3.

OPETTAJA OHJAA JA
TUKEE SEKÄ ARVIOI JA
TUNNUSTAA AIEMMIN
HANKITUN OSAAMISEN

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

#AMISREFORMI

Kuvio 2 Osaamisperusteisuus (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015)

Osaamisperusteisuus on iso osa uutta henkilökohtaistamis- ja ohjaustyötä. Osaamisperusteisuus tarkoittaa, että tunnustetaan ja tunnustetaan opiskelijan jo hankittu osaaminen ja että opiskelija ohjataan opiskelemaan vain sitä, missä osaamista vielä pitää kehittää. Osaamisperusteisuus vaatii monipuolisia oppimisympäristöjä. (Kuvio 2, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015).

Jo ennen reformin täytäntöönpanoa ilmassa oli paljon epäilyksiä tulevasta tilanteesta. YLEn (2018) tekemän kyselyn mukaan opettajat erityisesti olivat huolissaan opiskelijoiden mahdollisuudesta tukeen ja opetukseen. Mielikuvat olivat, että opiskelijat heitetään opiskelemaan työpaikoille ilman valmiuksia. Reformi koettiin rahoituksen leikkauksina, ei kehittämisenä. Myös ammatillisen koulutuksen johto koki, että reformin tuomiin muutoksiin

vastaamiseksi henkilökunnan osaamisessa oli paljon kehitettävää (OPH 2018, 21). Opiskelijoille järjestetyssä selvityksessä toteuttaminen oli myös vaihdellut paljon, ja osa opiskelijoista ei tunnistanut reformin muutoksia ollenkaan. Toiset opiskelijat kokivat, ettei niitä toteutettu, ja osa näki muutosten toteutuneen jo siirtymäaikana yksilöllisinä opiskelupolkuina. Opiskelijat kokivat työelämän olleen iso osa ammatillista koulutusta jo ennen reformia (OPH 2018).

Yksilölliset opintopolut vaativat monialaista yhteistyötä ohjauksen ja tuen antamisen kokonaisuudessa. Eskola ja Pekkarinen (2018) kokosivat lainsäädännön mukaiset toiminnot yhteen kuvaan (Kuvio 3 Ohjaus ja tuki henkilökohtaistamisessa L 571/2017 ja A 673/2017.) Ohjauksen kenttä on ammatillisessa koulutuksessa hyvin laaja. Toimintojen onnistuminen vaatii yhteistyötä, ja monialainen yhteistyö prosessointia myös henkilökohtaisella tasolla uudistusten edessä. Eskolan ja Pekkarisen artikkelin mukaan myös vastuiden uudelleen jakaminen vaatii aikaa ja kehittämistoimia. Työyhteisöjen kehittämisen on tiedetty vaativan oppilaitoksissa uutta avointa ja keskustelevaa toimintatapaa, jota tulee kehittää pitkäjänteisesti (Koskela 2013).

Kuvio 3 Ohjaus ja tuki henkilökohtaistamisessa (Eskola & Pekkarinen 2018)

Avointen oppimisympäristöjen tehtäviä kartoittaessa on huomioitava tämä varsin laaja ohjaustarpeiden kenttä ja moninaiset toimijat. Opiskeluhooltoon kuuluu opinto-ohjaajat, kuraattorit, terveydenhoitajat, erityisopetusvastaavat sekä koulutuspäällikkö. Turvallinen oppimisympäristö kuuluu koko henkilökunnalle ja erityisesti sen takaaminen opettajille. Yksilöllisiä opintopolkuja rakennetaan jo hakuvaiheessa uraohjaajien kanssa. Erityisopettajat tarjoavat erityistä tukea ja suunnittelevat opettajien kanssa mahdollisia poikkeamia osaamistavoitteista. Opiskeluvalmiuksia tukevia opinoja järjestetään tutkinnon suorittamisen tueksi ja ammatillisessa koulutuksessa on ammattiohjaajia niin työsaleilla kuin avoimissa oppimisympäristöissä ja luokissa opettajien tukena. Kaikki nämä toiminnot ovat yhteistyön summaa.

2.3 Avoin oppimisympäristö Vauhdittamon kehittyminen

Oppimisympäristöä määritellään muun muassa tilaksi, joka on järjestetty opiskelijan aktiivista opiskeluprosessia varten ja jonka tavoitteena on opiskelijan oppimisen mahdollisuuksien edistäminen”. (Vahtivuori, Wager & Passi 1999.) Oppimisympäristö voi olla myös paikka, yhteisö tai toimintakäytäntö, jossa tarkoitus on oppimisen edistäminen (Manninen & Pesonen 1997). Avointa oppimisympäristöä taas kuvataan omaehtoiseksi opiskelutilanteeksi, jossa opiskelija opiskelee materiaaleja käyttäen omaan tahtiin tavoittelemansa asiat (Manninen, Burman, Koivunen, Kuittinen, Luukannel, Passi & Särkkä 2007, 33).

Manninen ym. (2007, 54) kuvailee oppimista tukevan ympäristön mahdollistavaksi, oppijan taidot huomioivaksi ja ohjaavaksi. Oppimisympäristö tukee myös sosiaalista vuorovaikutusta, suuntaa opiskelijan tarkkaavaisuutta ja tarjoaa tukivälineitä muistamiseen. Oppimisympäristö on myös eriyttävämpi ja vastaa yksilöllisiin tarpeisiin luokkaopetusta paremmin. Luokkaopetuksesta irti päästäminen ei ole ollut aivan helppoa. Visser (2000) toteaa etäopetuksen tuoneen mahdolliseksi rikkoa perinteiset käsitykset oppimisen syntymisestä pelkästään luokkatilassa ja ryhmämuotoisessa opetuksessa. Uudet käsitykset nostavat elinikäisen oppimisen myös uudelle tasolle ja oppilaitosten tulee pystyä kehittämään toimintaansa tähän suuntaan.

Ammatillisen koulutuksen reformin tuoma yksilöllisten polkujen ohjauksen lisääntynyt tarve loi tarpeen kehittää avoimia oppimisympäristöjä sekä muuttaa toimintatapoja. Onnistuneeseen muutokseen välineinä ovat perustellut tavoitteet, huolellinen suunnitelma, ihmisten, resurssien ja arvioinnin huomiointi sekä ajan ja tiedon hallinta. Muutostarpeet on hyvä kartoittaa ensimmäisenä, mutta myös johtaminen, tiedonkulku, työnsisällöt ja fyysiset tilat. Kannustaminen muutokseen on myös hyvin tärkeää. Vastaukset siihen, miksi muutos tulee, mihin sillä pyritään ja miten päämäärä saavutetaan, tulee olla valmiina lähdettäessä tekemään muutostyötä. Ihmisten huomioiminen ja sitouttaminen heidän omilla tarpeillaan on tärkeä muutosprosessissa. Tulee myös olla valmiina muutosvastarinnalle ja miettiä valmiiksi mahdolliset uhkakuvat. Muutoksen avainhenkilöt ovat tärkeässä roolissa jo muutoksen suunnittelussa. Muutokset kulkevat ihmisiltä ihmisille. Tiedonkulku on olennainen osa tätä ihmisten välistä prosessia, onnistunutta muutosta. Yhteiset pelisäännöt on sovittava ja tiedon tulee tulla reaaliaikaista. Positiivisten muutosten ja tiedottamisessa

yhteistyön merkityksen korostaminen on tärkeää. Muutoksen aikataulusta on myös sovittava. Hätköidyt päätökset voivat aiheuttaa vahinkoa, ja liian kauan venyneet toimet aiheuttavat epävarmuutta. (Hautala 2019.)

Vauhdittamoa muistuttavaa toimintaa on tehty erilaisten rästäpajojen, ”klinikkaopetuksen” ja ”kesäjeesien” nimissä Sedun eri yksiköissä eri tavoin. Painotus on kuitenkin aiemmin ollut rästien tekemisessä. Vauhdittamo-toiminta lähti lukuvuonna 2017–2018 Törnäväntien yksiköstä ja kokeilun perusteella muutosta lähdettiin tuomaan muihin yksiköihin lukuvuonna 2018–2019. Toiminnan aloittamiseen tarvittiin tiloja, Vauhdittamo-toimijoita ja paljon kokeiluja. Piti selvittää, kuinka opiskelijat löytävät perille, ja miten toiminta saadaan käynnistymään. Yksiköt ovat erilaisia ja erikokoisia, eikä Vauhdittamo-toimintaa ole syytä pyrkiäkään saamaan ihan täysin samaan malliin kuin yksiköissä, vaikka palveluiden tasavertaisuus opiskelijoille on tärkeä osa Vauhdittamo-palvelun kehittämistä. Ylihärsilä (2018) kuvaa Vauhdittamon eri palveluiden tavoitteiksi, rästien ja erityisen tuen lisäksi, reformin tuomat joustavat sisäännotot ja ohjauksen erilaiset muodot (Kuvio 4. Vauhdittamo-toiminta).

VAUHDITTAMO-TOIMINTA

Kuvio 4 Vauhdittamo-toiminta (Ylihärsilä 2018)

Vauhdittamo-toiminnan kehittäminen on yksi Parvessa parempi 2 -hankkeen tavoitteista (Kpedu 2018). Itse toimin Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedussa projektikoordinaattorina kyseisellä hankkeella, ja opinnäytetyölläni on näin ollen vahva työelämäyhteys. Aloitin Sosionomi YAMK -opintoni syksyllä 2018, jolloin myös projektikoordinaattorin työni alkoi. Oli alusta asti selvää, että halusin laajentaa omaa työtäni myös opinnäytetyöhön ja päinvastoin. Vauhdittamolla oli selkeä kehittämisen tarve ja luodut tavoitteet. Esimiehenä toimii oppimispalvelupäällikkö, jonka vastuualueella Vauhdittamo-toiminta on Sedussa. Ensimmäisenä syksynä kokosimme Vauhdittamo-toimijat tapaamisiin ja pyysimme erilaisia tilasto- ja tilatietoja toiminnasta, jota eri yksiköissä oli jo olemassa, ja jotka siirtyivät yhteisen nimen alle. Keskustelua eri vaiheissa käytiin toimijoiden ja Vauhdittamon tavoitteiden välillä yhteisissä kokoontumisissa. Sedun pedagogisessa johtoryhmässä päätettiin 12/2018, että jokaisessa yksikössä Vauhdittamo toimii jatkossa viitenä päivänä viikossa ja viisi tuntia

päivässä. Tässä vaiheessa oli pyrkimys tukea käytäntöä, että päätös toteutuisi. Myös Vauhdittamo-toimijoiden keskinäiset keskustelut ja vertaistuki olivat tärkeä tuki uuden toiminnan edessä. Toiminnan käynnistyttyä Vauhdittamon toiminnasta oli tietenkin tärkeää saada tietoa käyttäjiltä. Kysely opiskelijoille Vauhdittamo-toiminnasta toteutettiin yhteistyössä sosionomiopiskelija Juuli Hiipakan kanssa (Hiipakka 2019). Kyselyn tuloksista kävi ilmi, että opiskelijat kokivat Vauhdittamon hyvin tarpeelliseksi ja antoivat perustan kehittämistyön jatkamiselle.

Vauhdittamo-toiminta on monen ohjauksellisen toimijan ja toiminnan summa, joten kehittämistyöhön oli tärkeä ottaa mukaan Vauhdittamo-toimijoiden lisäksi vastuuhjaajat, joiden työnkuva on muuttunut reformin myötä paljon, koulutusvastaavat sekä ohjaushenkilöstön sekä tietenkin johtoryhmän edustajat. Alun perin ajattelin, että olisi mielenkiintoista verrata ajatuksia toiminnasta, Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuvista ja erilaisista vastuualueista näiden toimijoiden vastauksista ja tutkia monialaisen ohjauksellisen yhteistyön eri näkökulmia.

3 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Tässä kappaleessa kerron opinnäytetyöaineistoni keräämisestä sekä kysymysten muodostumisesta. Kuvaan myös, miten käsittelin saatua aineistoa. Sedu on opinnäytetyön tilaaja sekä toimintaympäristö, johon opinnäytetyön kohde Vauhdittamo-toiminta sijoittuu.

3.1 Laadullinen ja määrällinen tutkimus

Kehittämistoiminnassa on tärkeää käyttäjä- ja toimijakeskeinen, vastavuoroinen lähestymistapa. Usein kehittämistyössä toimijoiden osallistaminen jää todellisuudessa vähiin. Osallistumista voidaan pitää tarpeellisena, mutta todellinen yhteistoiminta jää (Toikko & Rantanen, 46, 8, 44). Opinnäytetyön tarkoituksena oli moniammatillisen ohjaustyötä tekevän joukon osallistaminen Vauhdittamo-toiminnan kehittämiseen. Eri yksiköissä erilaisten jo olemassa olevien toimintojen ja käytäntöjen näkyväksi tekeminen sekä toimijoiden ajatusten kerääminen siitä, mitä toiminnan tulisi olla. Mahdollisimman laajan otannan sekä keskustelevan ilmapiirin mahdollistamiseksi päädyin käyttämään sekä määrällistä että laadullista menetelmää.

Opinnäytetyössäni käytettiin sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia menetelmiä ja siinä oli tunnistettavissa myös kehittämisen tasomallia. Määrällinen kysely, jossa tieto tuodaan numeroina ja sitten selitetään sanallisesti (Vilka 2007, 14) henkilöstölle loi pohjaa suunnalle, johon Vauhdittamo halutaan kehittää. Laadullinen teemahaastattelu, joka puolistrukturoituna voidaan toteuttaa ilman ihan täysin yhdenmukaista toteutustapaa (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2006, 47) toi mahdollisuuden viitoittaa vastauksia kehittämiseen ja reagoida määrällisen kyselyn tuloksiin, pohtien mitkä ovat työkalut tai toimivat mallit kehittyä haluttuun suuntaan. Konstruktivisuus näkyy todellisena kehittämistarpeena ja työelämäyhteyden vahvuutena, mutta myös siinä, että haastatteluiden edetessä nostin esiin jo esiin tulleita ehdotuksia, joita haastateltavat saivat kommentoida ja yhteistä tietoa rakennettiin näin uuden tiedon päälle. Tasomalli kulkee asiakkailta päättäjille (Toikko & Rantanen 2009, 68) ja sen "hierarkia" näkyi opinnäytetyössäni esimerkiksi

johtoryhmän edustajien viimeisinä haastatteluina, jolloin ehdotukset ja tulokset olivat muotoutuneet jo jollekin tasolle, ja johto pääsi tuomaan omia ajatuksiaan niiden pohjalta.

Opinnäytetyöni tutkimus- ja kehittämistehtävinä olivat seuraavat:

1. Millaista on moniammatillinen ohjaus suhteessa avoimeen oppimisympäristöön?
2. Miten avoimen oppimisympäristön toimintaa voidaan kehittää ammatillisessa koulutuksessa?

Vauhdittamo-toimintaa tulee kehittää, ja pilotointivuonna on tullut erilaisia huomioita niin Vauhdittamo-toimijoilta, opiskelijoilta kuin henkilökunnaltakin. Keväällä 2019 toteutettiin kysely Vauhdittamo-toiminnasta opiskelijoille (Hiipakka, 2019) ja aloitin opinnäytetyönä tekemäni kehittämistyön kyselyllä Vauhdittamo-toimijoille, vastuuhjaajille, ohjaushenkilöstölle, yhteisten tutkinnon osien opettajille sekä johtoryhmän edustajille. Alun perin halusin lähteä tutkimaan eri toimijoiden näkökulmien eroavaisuuksia siitä, mihin suuntaan Vauhdittamo lähdetään kehittämään ja mikä on Vauhdittamon paikka oppilaitoksessa. Työstä muodostuikin kehittämistyö, jossa tulokseksi tuli vastaus kysymykseen mihin suuntaan Vauhdittamo lähdetään kehittämään ja miten. Määrällisen kyselyn tulokset esittelin vielä kaikkien toimijoiden edustajille, ja keskustelimme tuloksista sekä mahdollisista konkreettisista työkaluista tai toimintatavoista toiminnan kehittämiseksi.

Kehittämistoimintaa voidaan kuvata erilaisten sanaparien avulla ja (Toikko ym. 2009. 54) olivat nostaneet yhdeksi sanapariksi *Ulkoapäin määritelty vai toimijoiden itsensä määrittelemä tavoite?* Useimmiten tavoitteet määritellään ulkoa ja ylhäältä käsin. Vauhdittamo-toiminta on kuitenkin alkanut toimijoista käsin erilaisina palveluina eri yksiköissä. Sedu-tasoisien Vauhdittamo-toiminnan kehittäminen on kuitenkin tullut ylhäältä käsin johdon toimeenpaniessa uudessa laissa tulleita vaatimuksia, ja siksi oli mielestäni mielenkiintoista tutkia, mitä eri toimijat toiminnan kehittämisestä ajattelevat. Ammatillisen koulutuksen reformi muutti lakia, jolloin johdon oli otettava muutosten toimeenpanijan rooli vastaan ja tehtävä uusia toimintatapoja koskevia päätöksiä. Opinnäytetyöni

toteuttamisajankohtana oli menossa toiminnan laajentamisen pilotointivuosi. Osalle toimijoista toiminta oli tuttua erilaisten aiempien avointen oppimisympäristöjen toteutuksien osalta ja osalle toimintatapa oli uusi.

3.2 Yhteistyötahon kuvaus

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu toimii maakunnallisesti, ja sen omistaa 17 kuntaa (Alajärvi, Alavus, Ilmajoki, Isokyrö, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kristiinankaupunki, Kuortane, Kurikka, Lapua, Multia, Seinäjoki, Soini, Teuva, Virrat sekä Ähtäri). Sedulla on vakituisesti koulutustoimintaa Ilmajoella, Kurikassa, Lapualla, Seinäjoella, Vaasassa ja Ähtärissä. Opiskelijavirta on yli 10 000 koulututtavaa vuodessa, joista noin 5000 on päätoimisia opiskelijoita. (Sedu [Viitattu: 1.8.2019]). Sedulla on järjestämisluvassaan 41 perustutkintoa, 66 ammattitutkintoa ja 37 erikoisammattitutkintoa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020). Lisäksi Sedussa järjestetään valmentavaa koulutusta ja kotoutumiskoulutusta sekä lisä- ja täydennyskoulutusta työelämän tarpeisiin. Sedun visiona on olla osaamisen edelläkävijä. Arvona on asiakaslähtöisyys, jonka kautta tarpeisiin vastaaminen, vastuullisuus ja asiantuntijuus sekä uudistuminen osuvat kaikki Vauhdittamotoiminnan kehittämiseen. Sedussa on paljon kehittämistoimintaa, niin Sedu-tasoisesti kuin kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. (Sedu 2020.)

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu on osatoteuttajana Parvessa parempi 2 -hankkeessa, jossa muita toimijoita ovat Keski-Torniolaakson koulutuskuntayhtymä Lappia, Peräpohjolan opisto, Rovala-opisto, Raahen ammattiopisto, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, Kaustisen evankelinen opisto, Keski-Pohjanmaan konservatorio, Sataedu, Porvoo Point Collega, Pohjois-Karjalan koulutusyhtymä ja koordinoijana Keski-Pohjanmaan ammattiopisto. Opetushallitus toimii rahoittajana hankkeessa, jossa myös koulutuksien järjestäjillä on omat rahoitusosuudet (Kpedu 2018.)

Hankkeen tavoitteina ovat yhteisöllisen ja osallistavan työn konkretisointi, yksilöllisten polkujen ja joustavien sisäänottojen toimintamallit, ryhmäytymistä ja osallisuutta tukevien toimintamallien pilotointi sekä opiskelijoita voimaannuttavien työtapojen arviointi. Avomien oppimisympäristöjen kehittäminen on yksi pääpilotointikohteista. Avomissa

oppimisympäristöissä annettu tuki ja sen resurssointi yksilöllisellä tasolla sekä työpajamuotoisesti tapahtuvassa ohjatussa opiskelutilanteessa on yksi reformin myötä tapahtuvista organisaatiotasoisista muutoksista. Tavoitteena on laajentaa avoimet oppimisympäristöt tehokkaiksi ja ajanmukaisiksi yksilöllistä tukea ja ohjausta tarjoaviksi osaamisperusteisiksi toimintaympäristöiksi. (Kpedu 2018). Opinnäytetyöni tuloksia hyödynnetään tässä tavoitteessa.

3.3 Aineistona kysely ja teemahaastattelut

Opinnäytetyössäni aineistoksi muodostuivat sekä kyselyn vastaukset että toimijoiden edustajien haastattelut. Kyselyn toteuttamistavaksi valitsin Microsoft Forms -kyselyohjelman, koska se on käytössä organisaatiossamme ja tuttu sekä helppo vastaajien käyttää.

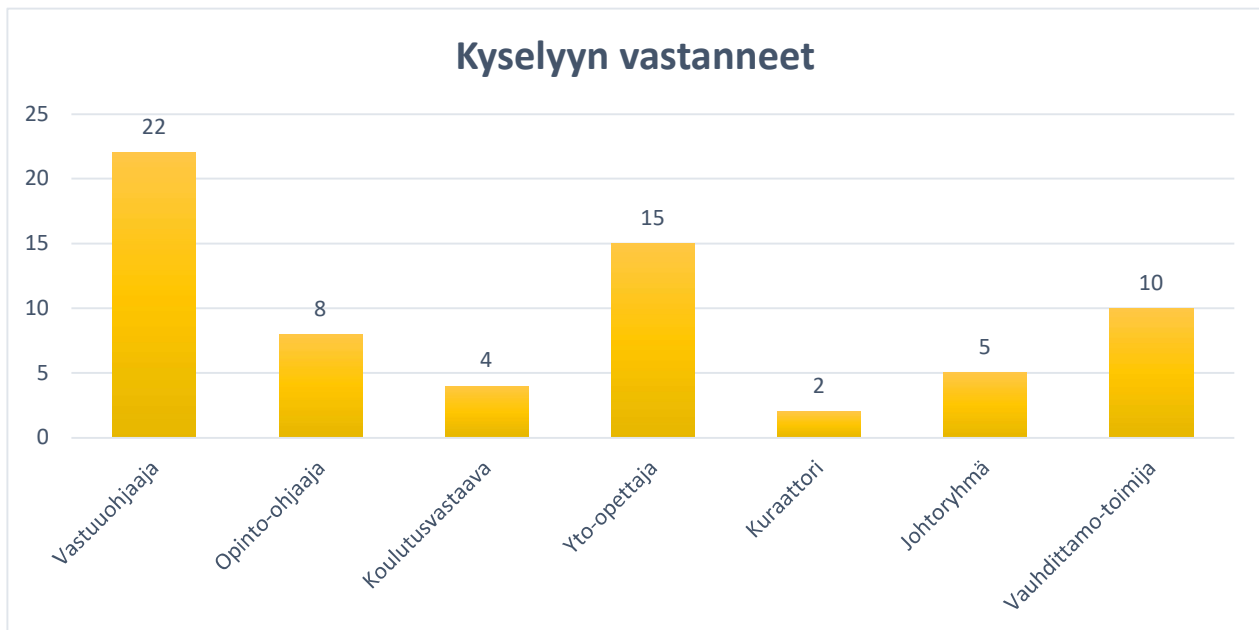
Kyselyn kysymykset muotoutuivat ajatuksesta johdattaa vastaajaa kehittämisajatteluun. Useampi kysymys kulki pareissa joissa ensimmäinen kysyi kuinka tällä hetkellä asia on ja seuraava, kuinka asian tulisi olla. Tarkoitus oli siis saada vastaus, mihin suuntaan vastaaja kehittäisi toimintaa. Kysymyksiä miettiessä kävimme työryhmän kanssa läpi, mitä haluaisimme tietää, mitkä asiat ovat vailla vastauksia. Tarpeeksi nousi Vauhdittamotoimijoiden toimenkuviin, Vauhdittamon palveluihin ja erilaisiin vastuukysymyksiin vastausten saaminen, ja näihin lähdin kokeilemaan erilaisia kysymysvaihtoehtoja. Kyselyn kysymykset löytyvät liitteenä (liite1.)

Vauhdittamon toimintaan liittyy monia eri tahoja. Sedussa määriteltyjen vastuunohjaajan tehtävien mukaan vastuunohjaaja seuraa opiskelijan opintojen etenemisestä. Opinto-ohjaaja on merkittävässä osassa opintojen suorittamisen suunnittelua. Koulutusvastaava suunnittelee oman vastuualueensa resurssointia yhdessä koulutuspäällikön kanssa. Yhteiset tutkinnon osat ovat usein ne opinnot, joita Vauhdittamoon tullaan tekemään. Juuli Hiipakka (2019) tutki opinnäytetyössään opiskelijoiden toiveita Vauhdittamon kehittämiseksi

ja samalla kerättiin tietoa myös Vauhdittamossa tehdyistä opinnoista. Näihin tuloksiin tukeutuen valitsin juuri yto-opettajat eli yhteisten tutkinnon osien opettajat vastaamaan kyselyyn. Tukea tarvitsevat opiskelijat käyttävät myös kuraattorin palveluita, jolloin ohjausta opintojen suorittamiseksi tapahtuu myös opiskelijan ja kuraattorin välillä. Johtoryhmään kuuluvat tässä kyselyssä koulutuspäälliköt ja rehtorit. Heidän panoksensa on tietenkin kehittämistyössä tärkeä resurssoinnin ja ohjeistusten puitteissa, vaikka he eivät yksittäisen opiskelijan ohjauksessa olisikaan mukana. Vauhdittamo-toimijat eri yksiköissä ovat myös tässä kyselyssä mukana tuomassa oman näkökulmansa toiminnan kehittämiseksi.

Kyselyyn saatiin hyvä otos vastauksia. Kuudessakymmenessäkuudessa vastauksessa oli kaikista toimijaryhmistä vastauksia. Kyselyyn vastanneiden määrä kuvaa jonkin verran myös heidän ilmaantuvuuttaan Sedun toimijoissa muilta osin kuin Vauhdittamo-toimijoissa. Vauhdittamo-toimijoita oli vastauksissa huomattavasti enemmän kuin olisi opetus- ja ohjaushenkilöstön määrässä kokonaisuudessaan. Kuitenkin nimenomaan Vauhdittamo-toimintaa kehittäessämme on hyvä huomioida, että heidän panoksensa ja näkökulmansa on erittäin tärkeä. He myös edustavat eri yksiköitä, joten vastaukset edustavat myös eri yksiköiden toimintatapoja. Vauhdittamo-toimijat-nimikettä käytetään, koska toimijoissa on niin erityisopettajia, opettajia kuin ammattiohjaajia.

Kyselyyn vastanneista 22 (33 %) oli vastuuhjaajia, 8 (12 %) opinto-ohjaajia, 4 (6 %) koulutusvastaavia, 15 (23 %) yhteisten tutkinnon osien opettajia (YTO-opettaja), 2 (3 %) kuraattoria, 5 (7,5 %) johtoryhmän jäsentä ja 10 (12,5 %) Vauhdittamo-toimijoita (Kuvio 5 Kyselyyn vastanneet).

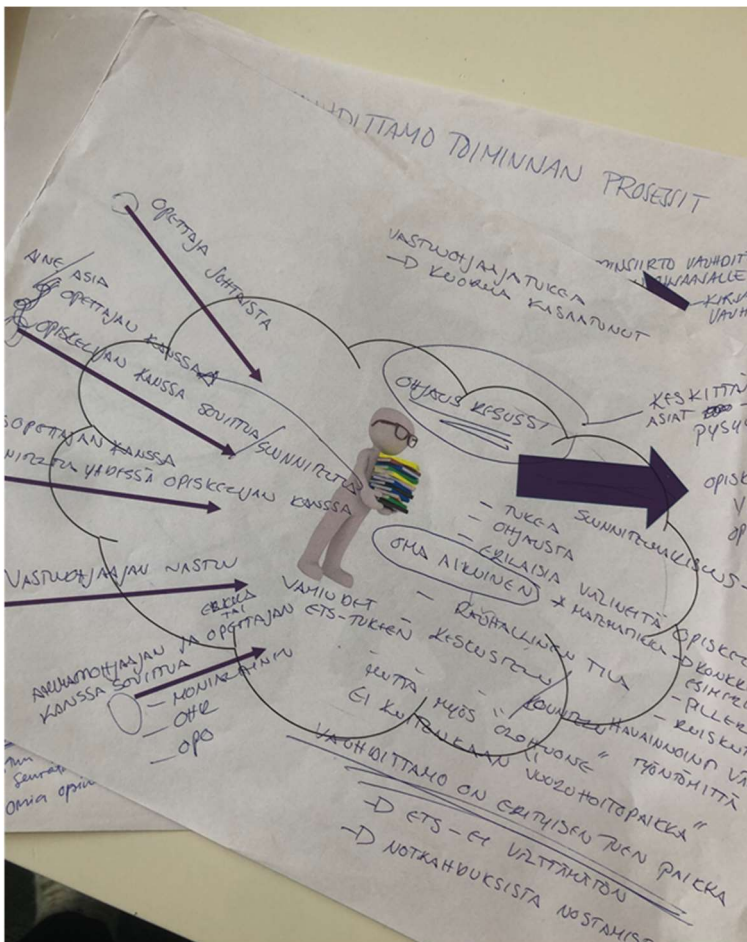

Kuvio 5 Kyselyyn vastanneet

Kyselyn lopuksi vastanneilla oli mahdollisuus jättää vapaa sana. Mahdollisuuden käytti 31 vastanneista. Suurin osa vastauksista liittyi Vauhdittamon tärkeyteen ja resurssien sinne lisäämiseen. Vastauksia tuli myös Vauhdittamoiden erilaisista toimintatavoista ja toiveista yhteisille ohjeistuksille. Yksi vastaus tuli myös liittyen siihen, että opiskelija kokee Vauhdittamon olevan houkutteleva paikka työpaikalla tapahtuvan opiskelun sijaan. Myös luntaamisen mahdollisuuksista oli yksi vastanneista huolissaan. Tuli myös toive siitä, että aineenopettajat toimittaisivat materiaalit suoraan Vauhdittamoon pyytämättä. Rajasin tämän kysymyksen vastaukset pois tutkimuksesta, koska ne eivät tuoneet lisäarvoa tutkimuskysymyksilleni.

Koska tehtäväni oli tuottaa konkreettisia kehittämissuhteita kuunnellen eri tehtävissä ja yksikössä toimivia toimijoita, määrällisen kyselyn lisäksi halusin haastatella vastanneiden kohderyhmien toimijoita. Valitsin teemahaastattelun, joka on avoimen ja lomakehaastattelun välimuoto (Hirsjärvi ym. 2009, 210). Haastattelin yhteensä 12 toimijaa. Haastateltavien

kanssa katsoimme määrällisen kyselyn tuloksia, jotka toimivat haastatteluiden runkona ja poimimme ajatuksia siitä, miten toimintaa voisi viedä haluttuun suuntaan. Koska halusin vastaajan pystyvän jäsentelemään ajatuksiaan, otin mukaan työkaluksi kuvan, johon vastaaja sai luonnostella, miten näki Vauhdittamo-toiminnan kehittyvän ja mitkä asiat siinä ovat erityisesti oleellisia. Kun haastateltava kertoi esimerkin siitä, mikä ei toimi tai minkä tulisi toimia, kysyin mikä voisi olla työkalu tai menetelmä, jolla asia korjaantuisi tai edistyisi. Haastatteluiden tarkoitus ei ollut siis kerätä kokemuksia vaan konkreettisia kehittämissuhteita. Apuvälineenä käytin kuvaa (Kuvio 6 Teemahaastatteluiden muistiinpanoja), johon haastateltava sai kirjoittaa itse tai johon kirjoitin haastateltavan ajatuksia näkyviin kyselyn tulosten tuomista ajatuksista. Lopuksi haastateltava katsoi kuvaa ja mietti vielä, puuttuuko jokin näkökulma.

Kuvio 5 Teemahaastatteluiden muistiinpanoja

Koulutuspäälliköistä, opinto-ohjaajista sekä Vauhdittamo-toimijoista valikoin toimijoita haastatteluun niin Seinäjoelta, jossa on suurin Sedun opiskelijamäärä, kuin myös

maakunnasta. Haastattelussa oli myös uraohjaaja, joka koordinoi Sedu-tasoisesti hakua ja joustavia sisäänottoja yhdessä yksiköiden kanssa. Vastuuohjaajat olivat tekniikan- sekä sosiaali- ja terveystieteiden alalta. Vastaajina oli myös yhteisten tutkinnon osien opettaja, ei-Vauhdittamo-työtä tekevä erityisopettaja sekä vararehtori.

Haastattelut tuottivat kuvia, joissa oli paljon tekstiä eri järjestyksissä. Kaikki haastateltavat olivat tulkinneet kuvaa vapaasti ja rakentaneet omanlaistaan yhteistyön ja toimintatapaehtotusten muistiota. Haastatteluiden jälkeen kirjoitin muistiinpanot kuvista puhtaaksi ja loin taulukon eri toimijoiden mukaan. Haastatteluista tuli 13 kuvaa, joissa mind map -tyylistä tekstiä. En äänittänyt haastatteluja, mutta kirjoitin muistiinpanoja omaan paperiini. Päädyin tähän toimintatapaan kehittämisenäkökulmani vuoksi. Tällöin kaikki haastattelusta poimittu sekä haastateltavan itsensä kirjoittama, että minun kirjoittama, oli näkyvillä ja saattoi auttaa haastateltavaa pysymään toivotussa kehittämisenäkökulmassa.

3.4 Analyysitavat

Kyselyn vastaukset käytin suorana jakaumana eli frekvenssijakaumana teemahaastatteluiden runkona. Myöhemmin analysoin kyselyn tuloksia myös ristiintaulukoinnilla. Käytin tähän Excel-taulukkoa, jota muokkasin Microsoft Formsista saamastani taulukosta. Heikkilän (2014) mukaan määrällinen tutkimus on kvantitatiivista tutkimusta joka vastaa kysymyksiin mikä, missä, kuinka usein ja paljonko. Määrällinen tutkimus ei kuvaile tutkittavaa kohdetta muuten kuin numeerisella faktalla. Aineisto kerätään mielellään suurella otoksella ja usein kysymyslomakkeella jossa on valmiit vastausvaihtoehdot. Valmiista aineistosta tehdään erilaisia ristiin tulkintoja. Määrällisessä tutkimuksessa on tärkeää varmistaa tutkimuksen luotettavuus. Kyselylomakkeen laadinnassa on tässä hyvin tärkeä osuus. Kysymykset on oltava sellaisia, että ne voi ymmärtää vain yhdellä tavalla. Raportin laatiminen ja tulosten esittäminen on iso osa määrällistä tutkimusta. Erilaisten kuvioiden laatimisessa tulee olla tarkka ja säilyttää tutkijan totuudenmukaisuus. Asteikoilla voi saada myös harhaanjohtavaa grafiikkaa aikaan. Tulosten kuvailussa voidaan käyttää myös taulukoita ja tekstiä.

Haastatteluiden aineiston työstöä voi sanoa tapahtuneet jo haastatteluiden aikana. Päätin heti näyttää omat muistiinpanoni ja antaa haastateltavalle mahdollisuuden löytää ehdotuksia myös omien kommenttiensa pohjalta. Lopulta jo ennen ensimmäistä haastattelua päätin, että kirjaamme muistiinpanoja yhdessä haastateltavan toivomalla tavalla. Tarkoitus kun ei ollut tutkia kokemuksia menneestä tai nykyisyydestä, vaan saada haastateltavalle ajatuksia, mitä tulisi olla tai miten tulisi olla.

Analyysissa käytin sisällön erittelyä jossa etsitään samanlaisuudet ja erilaisuudet. Ensin pelkistetään ja löydetään vastaukset, joita etsitään, ja ylimääräiset asiat jätetään pois. Seuraavaksi jaetaan jäljellä oleva aineisto ryhmiin ja lopulta löydetään olennaiset tutkimustulokset. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 111–115.) Aineistostani poistin ensin kokemukselliset ja huonosti toimivien käytäntöjen kuvaukset, koska näkökulmani oli kehittäminen. Merkitsin eri värisin huomiokynin erilaiset toimintamenetelmäehdotukset sekä työkalut ja toimijoiden toimenkuvien kuvaukset. Tämän jälkeen nostin olennaiset tulokset esiin.

3.5 Eettisyys ja luotettavuus

Seinäjoen ammattikorkeakoululla on käytössä opinnäytetyöohje, jossa kuvataan opinnäytetyöprosessi. Aiheen valinnassa korostetaan työelämäkontaktia ja mahdollisuutta tehdä työ omalle työpaikalleen. Meitä ohjattiin kuitenkin miettimään mahdollisia ristiriitoja oman työnsä analysointiin. Tutkimukselliset eettiset periaatteet ja hyvät käytännöt ohjattiin lukemaan mm. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset (2020) verkkosivustolta. Eettisissä suosituksissa muistilistan ensimmäisessä kohdassa kehoitetaan selvittämään oma esteellisyys. Esteellisyys voi tarkoittaa sidonnaisuutta. Pekka Louhiala (2018) kirjoitti tutkijan sidonnaisuuden läpinäkyvyyden tärkeydestä. Sidonnaisuus voi olla taloudellinen hyöty kuten työsuhde. Oman esteellisyyteni pohdin siis sen kautta, että opinnäytetyössäni tulee esiin koko raportin ajan oma työsuhteeni ja toimijuuteni tässä kehittämisprosessissa. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden tulisi tehdä vastaavaa tutkimustyötä myös jatkossa omassa työssään, joten en halunnut ajatella työsuhteeni olevan este aiheen valinnalle. Opinnäytetyöprosessin aikana ei tullut ongelmia

oman roolini kohdalla. Työssäni oli joka tapauksessa tarkoitus etsiä vastaukset tutkimuskysymyksiin ja saada laajasti toimijoita mukaan kehittämisprosessiin. Luotettavuutta korostin määrällisen kyselyn saatekirjeellä, jossa kerroin mihin ja kuinka tuloksia tullaan käyttämään. Kyselyyn sai vastata anonyymisti, eikä vastaajia voi vastausten perusteella tunnistaa. Haastatteluissa käytin koodistoa ja en julkaise mitään, mistä voidaan päätellä vastanneen tai vastanneiden henkilöllisyys.

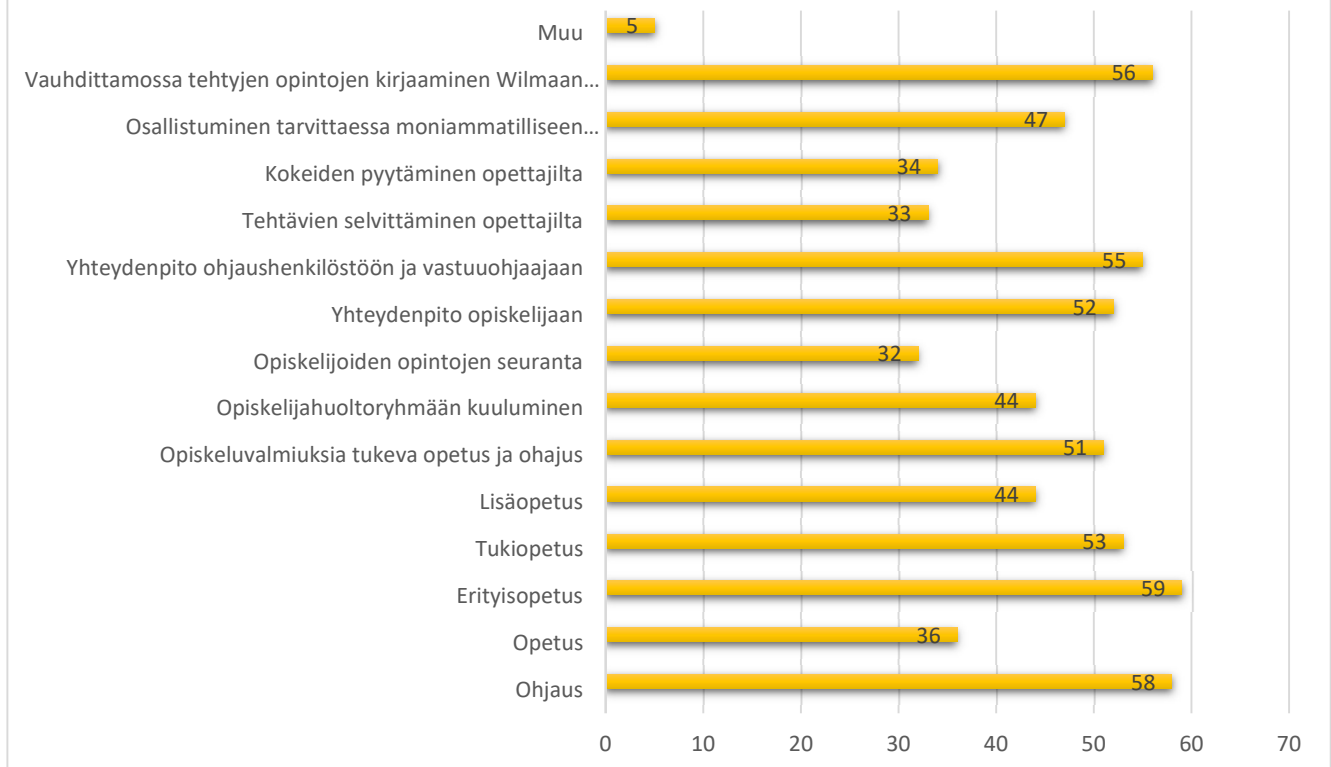
4 TULOKSET

Alkuperäinen tarkoitukseni oli saada selville ristiintaulukoinnilla, mikäli kyselyyn vastanneiden ryhmien vastausten väliltä löytyisi erilaisia näkökulmia. Näin ei kuitenkaan käynyt. Vastaukset toimijoista riippumatta olivat hyvin samankaltaisia. Näin ollen moniammatillisen ohjauksen ja avoimen oppimisympäristön toiminnan kehittämissuunnista saatiin hyvin suoraviivaisia. Haastatteluita purkaessani aineistosta nostin kolme otsikkoa. Kaikista kirjauksista löytyi Vauhdittamo-toiminnan tehtäviin, rooleihin ja työkaluihin vastauksia.

4.1 Vauhdittamon ja toimijoiden roolit

Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuvia selvitettiin kyselyssä kysymysparilla, mitä toimenkuviin kuuluu nyt ja mitä tulisi kuulua. Kysymyksen asettelulla haettiin, mihin suuntaan toimijoiden toimenkuvia tulisi kehittää. Merkittäviä muutoksia vastanneilta tuli tehtävien ja kokeiden selvittämiseen ja opintojen seurantaan. Näistä tehtävistä vastanneiden muutokset olivat sen suuntaisia, ettei se olisi jatkossa kaikkien mielestä toimenkuvaan kuuluva. Osa opiskeluvälmiuksia tukevan opetuksen ja ohjauksen toimijoista taas koki, että sen tulisi kuulua aiempaa enemmän toimenkuviin. Muu-kohtaan oli kommentoitu kaikkien tehtävien olevan tärkeitä tulevaisuudessakin. Myös yhteydenpito opiskelijan verkostoon ja yhteistyö opettajien kanssa oli nostettu esiin isommassa otannassa.

Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuviin tulisi kuulua

Kuvio 6 Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuva

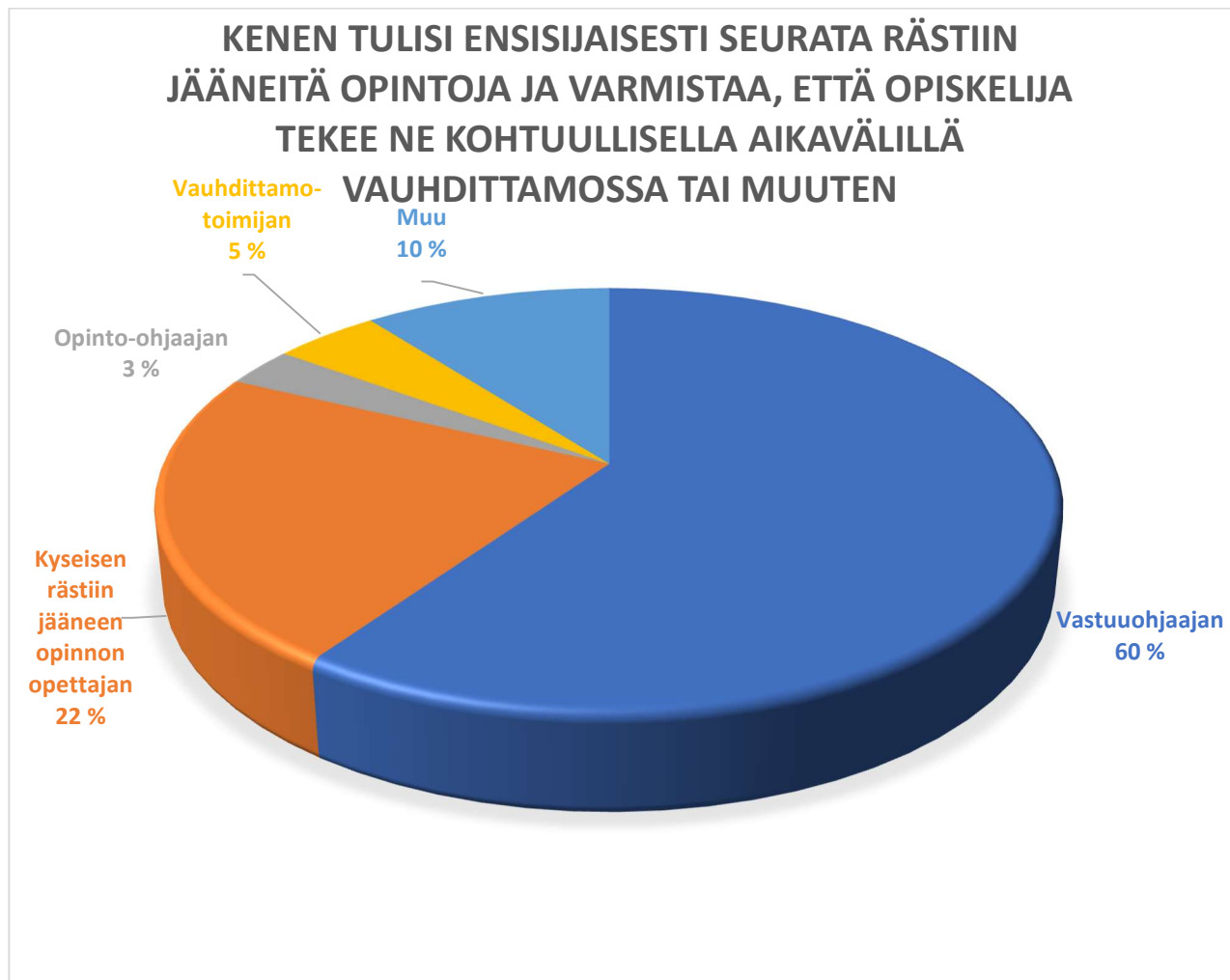
Haastatteluissa esiin nostettiin myös Vauhdittamo-toimijoiden rooli tukea opiskelijaa ja tiedottaa ensisijaisesti vastuuhjaajaa, mikäli suunnitelma ei etene sovitusti tai opiskelija ei saavu paikalle. Vauhdittamo-toimijoiden ajasta oli mennyt paljon tehtävien ja kokeiden pyytämiseen ja tälle haluttiin muutosta myös haastatteluissa. Tärkeäksi koettiin, että Vauhdittamossa olisi helposti lähestyttävä ja pysyvä toimija, jolla on aikaa istua opiskelijan vieressä. Erityisopettaja kuvasi Vauhdittamo-toimijan roolia:

”Pysyvä ohjaaja, josta tulee ”oma”, joka tietää ja tuntee sut ja on aikaa myös kuunnella” H5

Pysyvyyttä korosti erityisesti myös opinto-ohjaaja.

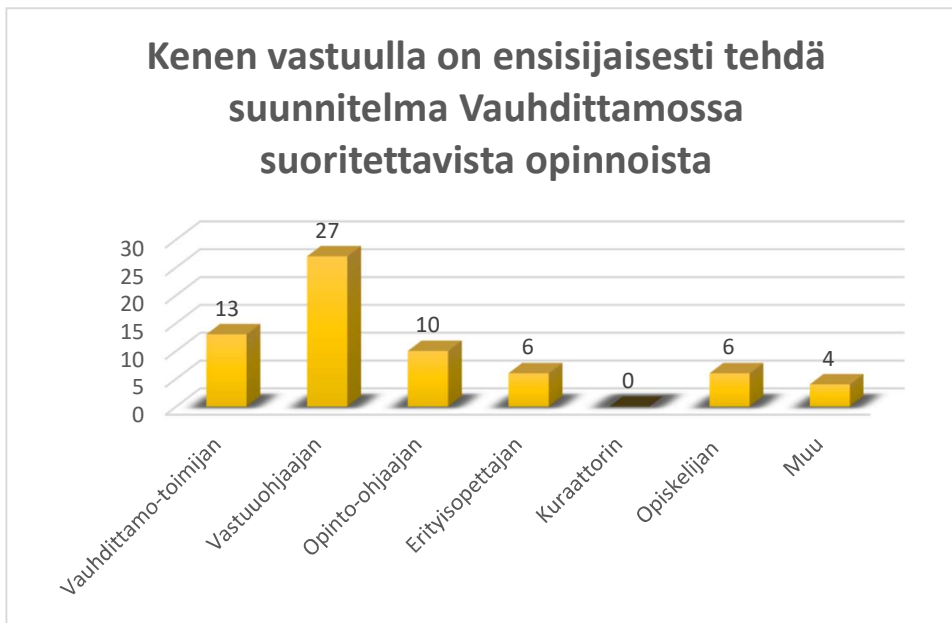
” Jos henkilö vaihtuu, alkaa kaikki tietyllä tavalla alusta, niin henkilökunnan kuin opiskelijan näkökulmasta” H3

Opiskelijan opintojen seuraamisen suurin osa kyselyyn vastanneista katsoi olevan vastuuhjaajan vastuulla. Tähän toivottiin myös yhteistyötä ja erityisesti muutos nykyiseen tilanteeseen oli rästiin jääneen aineen opettajan vastuu seurannassa, joka merkittävästi nousi kehittämisnäkökulmassa.

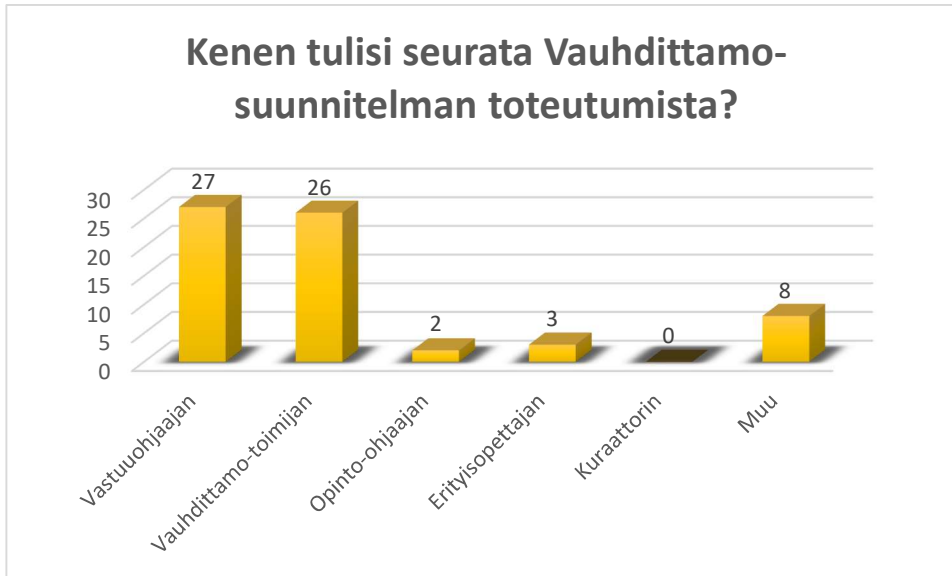
Kuvio 7 Vauhdittamo-opintojen seuranta

Kyselyn vastauksissa katsottiin vastuuhjaajan olevan vastuussa Vauhdittamossa opiskeltavien opintojen suunnittelussa. Seuraavaksi eniten vastauksia sai Vauhdittamotoimija ja opinto-ohjaaja. Erityisopettajan ja opiskelijan valitsi ensisijaiseksi vastuunkantajaksi suunnitelman tekemisessä kuusi vastaajaa. Muu-kohtaan vastanneet toivoivat tähän yhteistyötä sekä rästiin jääneen aineen opettajan suunnitelmaa.

Kuvio 8 Vauhdittamon suunnitelman vastuuhenkilöt

Vastuuhjaajan ja Vauhdittamo-toimijan rooli Vauhdittamo-suunnitelman seuraajina nousi selkeästi muita vaihtoehtoja suuremmaksi. Muu-kohdassa kahdeksan vastaajaa toivoi yhteistyötä suunnitelmien seurannassa.

Kuvio9 Vauhdittamo-suunnitelman seuraajat

Haastateltavat toivat esiin niin roolien selkeyttämistä kuin yhteistyön merkitystä. Kaikki haastateltavat katsoivat vastuuhjaajan ensisijaiseksi opiskelijan opintojen seuraajaksi ja Vauhdittamoon ohjaajaksi. Kuitenkin kaikki toimijat kokivat oman roolinsa vastuuhjaajan tukena tärkeäksi. Myös haastattelussa olleet vastuuhjaajat kokivat, että vastuu on heillä, mutta työtä tehdään muun ohjaushenkilöstön kanssa yhdessä. Opinto-ohjaajat kokivat oman roolinsa olevan vastuuhjaajan tukemista ja opiskelijan ohjaamista Vauhdittamoon. Muiden toimijoiden rooleista nousi keskusteluun erityisopettajan rooli erityisen tuen suunnitelmien tekemisessä ja konkreettisten toimintojen suunnittelu Vauhdittamoon, kuten ositetut kokeet. Koulutuspäälliköiden tehtäväksi suhteessa Vauhdittamoon katsottiin sopivien resurssien löytäminen.

”Opiskelija ohjataan Vauhdittamoon asti, ei jätetä menemään mihinkään yksin.”H4

Myös yksilöllisten opintojen suunnittelussa opinto-ohjaajat sekä uraohjaaja kokivat Vauhdittamon olevan heille ohjaustyökalu. Yhteisten tutkinnon osien opettajan roolina

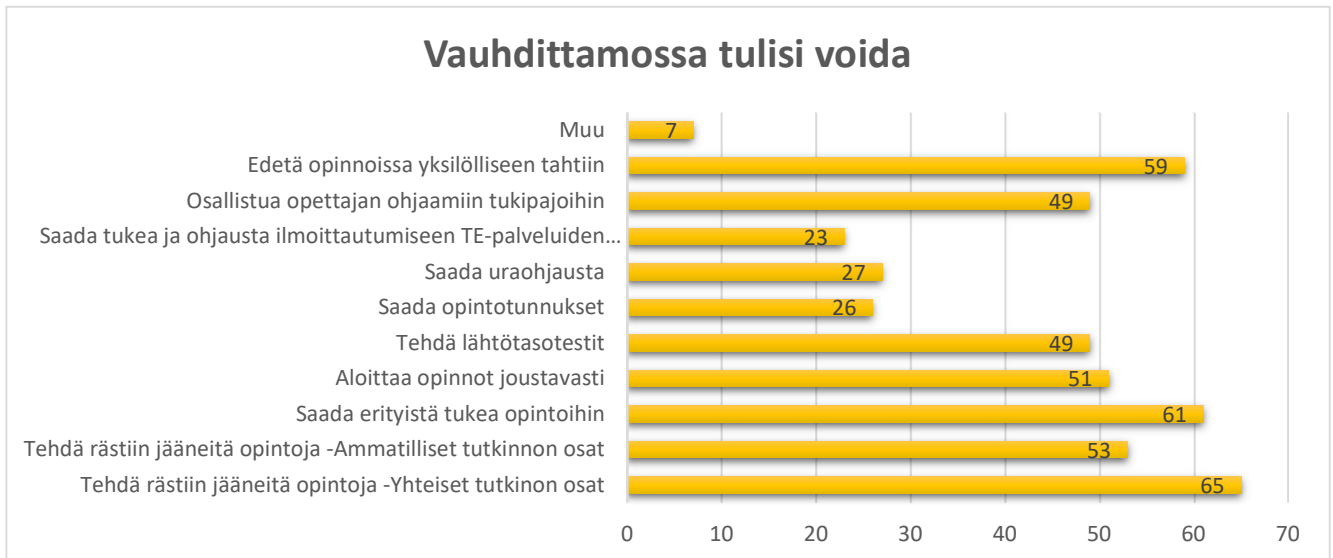
nähtiin vastuuhjaajalle tiedottaminen, mikäli kurssi ei näytä onnistuvan. Myös materiaalin toimittaminen nähtiin aineen opettajan rooliksi suhteessa Vauhdittamo-toimintaan. Yhteisten tutkinnon osien opettaja toi esiin myös opiskelijan omaa vastuuta opintojensa seurantaan sekä rooliin oppijana.

”Kokeeseen valmistaudutaan ja siihen harjoitellaan, ei vain ilmoittauduta” H6

Suunnitelmallisuudesta ja kaikille tahoille tiedon välittymisestä puhuivat kaikki vastanneet, paitsi koulutuspäälliköt. Suunnitelman tekemisen katsottiin kuitenkin olevan ajankohtaista jo ennen Vauhdittamo-opintojen alkamista, joten sen tekemisen ajateltiin olevan ohjaavan tahon kuten opinto-ohjaajan, opettajan tai vastuuhjaajan vastuulla, kuitenkin niin, että Vauhdittamo-toimijat ovat siinä mukana.

4.2 Vauhdittamon tehtävät

Kyselyssä Vauhdittamon tehtäviä kartoitettiin kysymysparin avulla: Mitä Vauhdittamossa voi tehdä ja mitä Vauhdittamossa tulisi voida tehdä? Vaihtoehdot olivat samat kuin edellisessä kysymyksessä, ja kaikkiin vaihtoehtoihin tuli lisää vastauksia paitsi muu-kohtaan. Vastauksia saatiin lisää erityisesti joustavaan sisäänottoon liittyviin tukitoimiin. Opintotunnusten saaminen, lähtötasotestien tekeminen ja opintojen aloittaminen joustavasti nousivat kaikki merkittävästi. Yhtäkään kysymyksen vaihtoehtoisista tehtävistä ei tällä otoksella voitaisi jättää pois Vauhdittamon palveluista, vaikkakin rästien tekemisen ja erityisopetuksen voidaan nähdä olevan yli 90-prosenttisesti vastaus tähän kysymykseen ja täten vastanneiden mielestä Vauhdittamon päätehtävä. Muu-kohtaan vastanneet toivoivat näyttökokeiden suorittamismahdollisuutta eli osaamisen osoittamista ilman kurssin käymistä. Vastanneet toivoivat opiskelijoiden saavan Vauhdittamosta sitä tukea ja ohjausta, mitä opiskelija tarvitsee ja ohjausta tukipalveluihin. Vauhdittamo-toimijoiden jalkautumista myös ryhmämuotoisen opetuksen avuksi toivottiin myös Vauhdittamon käytännöksi.

Kuvio 10 Vauhdittamon tehtävät

Haastattelussa tekniikanalan vastuuohjaaja mielsi Vauhdittamon tehtävän olevan yhteisten tutkinnon osien suorittamisen tukeminen ja rästien hoitaminen, kun taas sosiaali- ja terveysalan vastuuohjaaja näki myös ammatillisten tutkinnon osien tuen tärkeäksi Vauhdittamon toiminnaksi. Muut haastateltavat nostivat yksilöllisten opintopolkujen tukemisen Vauhdittamon tehtäväksi. Esimerkkejä yksilöllisistä poluista tuli kaksoistutkinnon suorittajista kun lukion ja ammatillisen lukujärjestyksiin tulee aukkoja, ja aikuisista joustavan sisäänoton opiskelijoista, jotka tarvitsevat tukea opintoihinsa tai mahdollisuuden ohjaukseen näyttäessään osaamistaan nopeasti. Joustavan sisäänoton opiskelijan vastaanottamisen yhdessä vastuuohjaajan kanssa sekä lähtötasotestien ja aloituspaikan tarjoamisen koettiin olevan Vauhdittamon tehtävä erityisesti koulutuspäälliköiden, opinto-ohjaajien ja uraohjaajan taholta.

Erytisopettaja nosti Vauhdittamon tehtäväksi myös turvallisen ympäristön, johon on matala kynnys tulla:

”Tarvitaan paikka, johon on hyvä tulla, jossa joku kuuntelee ja josta voin pyytää apua. Melkein niin kun olohuone, mutta ei missään nimessä hengailupaikka”H5

Vauhdittamo-toiminnassa opiskelijan näkökulmasta tärkeää on miettiä myös aikataulut. Vastanneista 48 prosenttia vastasi, että aikataulut tulisi miettiä jokaisen kohdalla erikseen. 16 prosenttia vastanneista kertoi, että määritellyt aikatauluja ei tarvita, vaan Vauhdittamoon on tärkeä voida tulla silloin, kun siltä tuntuu. Päivittäistä aikataulua tai suunnitelmaa kannatti 11 prosenttia ja tarvittaessa muokattavaa etenemisaikataulua 25 prosenttia.

Kuvio 11 Vauhdittamon joustavat aikataulut

Myös haastatteluissa yksilöllisyys nousi vahvasti esiin. Toinen opiskelija tarvitsee lukujärjestykseen merkityt ajat, toinen taas joustavaa suhtautumista opiskeluaikatauluunsa. Yksilöllisyyttä korosti kaikki toimijat ja näkivät tässä suunnittelun olevan tärkeässä osassa. Suunnitelmaan voi kirjata myös sen, että opiskelija saa käydä Vauhdittamossa oman aikataulunsa mukaan ja sille voi asettaa vaikka takarajan. Esimerkiksi ”tammikuun loppuun mennessä”.

4.3 Työkalut toiminnan kehittämiseen

Tässä kohtaa haastateltavien kanssa oli katsottu, mitä heidän ajatuksistaan nousi kehittämiskohteiksi ja seuraavaksi kysyttiin konkreettisia työkalu- tai toimintamalliehdotuksia.

Vastuuohjaajien ehdotukset liittyivät yhteydenpitoon. Toinen heistä oli alkanut vaatimaan opiskelijoiltaan viestiä, kun tämä tulee Vauhdittamoon ja lähtee pois. Toinen koki, että Wilma-merkintöjen tulisi olla sujuvampia lukea. Yhteistyöstä puhuivat myös muut toimijat, ja ehdotuksia tuli niin lukujärjestykseen tehtäviin tuntimuutoksiin, yhteisesti jaettua Exceliä, johon toimijan on helppo kirjata ja josta saadaan samalla myös toiminnan tehokkuuteen tarvittavia lukuja. Moniammatilliseen ohjausyhteistyöhön toivottiin myös säännöllisiä yhteispalavereita toimijoiden kesken. Opinto-ohjaaja nosti myös Vauhdittamo-toimijoiden keskeiset tiimitapaamiset tärkeäksi työkaluksi myös jatkossa.

Erityisopettaja ja Vauhdittamo-toimijat totesivat konkreettisten työkalujen olevan erityisopetuksen mahdollistavien materiaalien kuten selkokielisten kirjojen ja havainnointimateriaalien tuominen Vauhdittamoihin sekä rauhallisen opiskelutilan varmistaminen, mikä vaatisi erilaisia tilaratkaisuja.

Kaikkein selkeimmin haastatteluista nousee yhteisen materiaalipankin avaaminen.

”Ehdottomasti, Vauhdittamo-pankki opiskelijan nimellä johonkin sähköiseen alustaan” H7

Yhteisten tutkinnon osien opettaja nostikin esiin jo olemassa olevan hankkeen, josta on tulevaisuudessa apua kyseiseen haasteeseen.

”YTO-areenassa kehitämme Moodleen kaikkien ytojen itseopiskelumateriaalia, sen tulisi olla sellainen, josta saataisiin vastaus tähän tehtävien ja kokeiden pyytämisen- ja vastausrumbaun”

Tavoitteena on, ettei opiskelijan tullessa Vauhdittamoon tarvitse kysellä tehtäviä tai kokeita, vaan että opiskelijan Wilmaan on selkeästi merkitty, mitkä tehtävät tulee tehdä, ja opiskelu

voidaan aloittaa. Tämä työkalu säästäisi Vauhdittamo-toimijoiden aikaa tehtävien ja kokeiden pyytämiseltä, mutta selkeyttäisi myös opettajien toimintaa suhteessa Vauhdittamoon. Kyselyt kuormittavat myös erityisesti yhteisten tutkinnon osien opettajia. Itseopiskelumateriaalit valmiissa moodle-kursseissa auttaisivat myös Vauhdittamo-toimijoiden haastavaa tehtävää ohjata erilaisia sisältöjä.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Moniammatillinen yhteistyö ja monialainen ohjaus vaatii yhteistä ymmärrystä tavoitteista, toimintatavoista ja erityisesti yhteistä suunnittelua sekä moniammatillisen toiminnan johtamista. Myös muiden osaamisen ja toimenkuvien ymmärtäminen mahdollistaa yhteistyön. Tärkeä osuus on myös asenteilla sekä resurssoinnilla (Koskela 2013, 24, 103.) Nummenmaa (2011) korostaa moniammatillisen yhteistyön olevan toisten ydinosamisen tuntemisen lisäksi uuden luomista. Kun eri näkökulmista katsovat ammattilaiset tuovat omia ajatuksiaan esiin, voidaan asioita ratkoa uusilla tavoilla. Opinnäytetyöni tarkoitus oli saada vastauksia siihen, mihin suuntaan Vauhdittamo-toimintaa tulisi kehittää ja mitä konkreettisia työkaluja kehittämiseen tulisi pilotoida. Opinnäytetyöni aikana myös monialainen toimijakunta pääsi vaikuttamaan Vauhdittamon kehittämiseen. Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuvia kuvattiin yhdessä ja näin moniammatillinen yhteistyö on saanut hyvän yhteistyöpohjan.

Isoherrasen (2012,153) mukaan moniammatillisen yhteistyön haasteita ovat vastuukysymykset, sovitut joustavat roolit toimijoiden kesken, yhteistyö ja vuorovaikutus sekä organisaation rakenteet, jotka vaikeuttavat uusia toimintatapoja. Nykytekniikkakaan ei aina jousta aidosti asiakaslähtöiseen toimintaan. Keskusteluissa tuli ilmi vastaavia pulmia, mutta kehittämisenäkökulmassa pääsimme eteenpäin ja saimme luotua ehdotuksia näiden pulmien selvittämiseksi, kuten työkalu yhteistyön ja suunnitelmien seurannan tueksi. Vastuuohjaajille on tullut ammatillisen koulutuksen reformissa iso rooli opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman ohjaamisessa. Tuloksissa kävi ilmi, että vastuuhjaajat tunnistivat roolinsa ja sekä he että muut toimijat kokivat kaikkien toimijoiden tärkeäksi osaksi tuo vastuun tukemista.

Vänskä (2012, 57) on kuvannut ohjausosaamisen erilaisiin kategorioihin, joihin kuuluu ammattiosaaminen, moniammatillinen yhteistyöosaaminen, työprosessin hallinta, kohtaaminen ja verkostotyöosaaminen. Vauhdittamo-toimijoiden rooleista opetuksen ja ohjauksen voi nähdä olevan ammattiosaamista. Yhteydenpito toimijoiden kanssa ja

vastuuohjaajan tukeminen tehtävässään on moniammatillista yhteistyöosaamista. Erilaiset kirjaukset ovat osa työprosessin hallintaa ja opiskelijoille annettava pysyvyys ja aika kohtaamista. Verkostotyöosaamista ei juuri nostettu esiin haastatteluissa, vaan Vauhdittamo-toimijan ohjausosaaminen koettiin enemmän Sedun sisäisiin toimintoihin ja toimijoihin nojaavaksi.

Nurmi (2009) tutki ammatillisen koulutuksen keskeyttämisen syitä ja jatkotutkimuksenaan mahdollisuutta vaikuttaa keskeytyksiin. Opettajan kannustavan dialogisuuden todettiin vaikuttavan opiskelijan etenemiseen. Kun opettaja selvittää tuen tarpeet ja haluaa palvella opiskelijaa kuin asiakasta, saadaan koulunkäynti sujumaan. Tutkija näki, että opettajat tulisi ohjata yhteistyöhön ja dialogisuuteen heti uransa alussa esimiesten toimesta. Keskeyttämishkaan voitaisiin Kurosen (2011) mukaan vaikuttaa erilaisten tukipalveluiden saatavuutta lisäämällä sekä luottamuksellisia ja turvallisia opettaja- opiskelijasuhteita takaamalla.

Tuloksista käy ilmi, että Vauhdittamo-toiminta on moneen eri tarpeeseen vastaamista ja sen halutaan myös jatkuvan niin erityisopetuksen, kuin erilaisten tilanteiden ohjauksen matalan kynnyksen paikkana. Kuitenkin toivottiin, että toiminta on suunnitelmallista, joka auttaa myös yhteistyötä sekä kaikkien toimijoiden kartalla pysymistä opiskelijan opintojen tilanteesta. Tähän suunnitelmien kirjaamiseen ja seuraamiseen sekä yhteistyön helpottamiseen toivottiin työkalua opiskelijatietojärjestelmä Wilmasta tai muusta yhteisestä alustasta. Toiminnan kehittämissuunnaksi toivottiin myös jatkuvan haun joustavan aloituksen tarpeisiin vastaamista kuten lähtötasotestien ja opiskelijan vastaanottamista yksikköön suunnitelman mukaan. Joustava haku ja sisäiset siirtymät ovat osa negatiivisen keskeyttämisen toimia.

Osallistava toimintatapa koulussa tarkoittaa opettajan ja opiskelijoiden yhteistyöstä muotoutuvaa oppimisen edistymistä. Oppimisympäristössä sekä opettaja että opiskelija sitoutuvat tasa-arvoisesti tavoitteiden saavuttamiseksi ja perinteiset roolit voivat murtua kokonaan (Hooks 2007, 21) Myös Vauhdittamossa näin käy usein. Oppiaineet ovat tuntemattomat varsinkin Vauhdittamo-toimijana aloittavalle opettajalle, vaikka omaa ainetta

olisikin opettanut jo vuosia. Toimijoiden pysyvyys antaa aivan uusia työkaluja Vauhdittamo-toimijalle kehittää omaa ohjaamistaan ja rooliaan suhteessa opiskelijoihin. Vehviläinen (2019) puhuu myönteisyyden kehästä avoimien oppimisympäristöjen yhteydessä. Hänen mukaansa ”osaaminen lisää arvostusta ja arvostus osaamista”. Kun tapoja opiskella ja onnistua on useita, on mahdollisuus opiskelijan löytää se oma keinonsa menestyä.

Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuviin toivottiin jatkossakin kuuluvan niin yhteistyötä, kuin enimmäkseen aikaa tukea ja ohjata opiskelijaa. Toimenkuvista toivottiin jatkossa tippuvan pois aikaavievä kokeiden ja tehtävien pyytäminen aineen opettajilta, johon työkaluksi toivottiin yhteistä materiaalipankkia. Toimenkuvassa kokonaisuudessaan korostui vastuuohjaajan tukeminen hänen tehtävässään seurata ja tukea opiskelijaa opintojensa suorittamisessa.

Opiskelijan osallisuus lisää sitoutumista opiskeluun. Vehviläisen (2006, 78) mukaan osallisuus koostuu motivaatiosta, tiedosta mitä tekee, taidosta ja mahdollisuudesta vaikuttaa opintoihinsa, joista koostuu tunne, että opiskelija on mukana omassa opiskeluprosessissaan. Opiskelijan yksilöllisten opiskelupolkujen tukeminen ja joustavuus muun muassa opiskeluaikatauluissa, koettiin Vauhdittamon tehtäväksi suhteessa oppilaitokseen. Joillekin opiskelijoille sopii oikein hyvin lukujärjestyksestä irti oleva opiskeluaikataulu.

6 POHDINTA

Kehittämistoiminta perustuu usein hankkeisiin, projekteihin, joissa on tietty aikataulu, tavoitteet, toiminta- ja arviointimenetelmät (Toikko. 2009, 34) Myös Vauhdittamo-toiminnan kehittäminen oli tuotu hankkeen tavoitteisiin. Itse asiassa toiminnan kehittäminen ei ollut hanketoimintaa, mutta käynnistämisen ja kehittämisen koordinointi oli. Tällä tavalla koordinointiin saatiin rahoitusta ja projekti irrotti henkilöresurssia vauhdittamaan ja dokumentoimaan käynnistymistä ja kehittymistä. Koska kehittämisen ajateltiin olevan myös muuta kuin hanketoimintaa, päästiin heti hyvälle jäljille toiminnan jatkuvuuden kannalta. Kehittäminen jatkuu myös hankkeen päätyttyä. Hankkeen aikana on saatu käytäntöjä aikaan, jotka mahdollistavat sen. Tiimitapaamiset juurtuivat ja hankkeen lopuksi tehty kysely niiden jatkamisesta sai suosiota. Tiimit olivat tärkeitä, koska toimijoiden monipuolinen toimenkuva tarvitsee tukea myös toisista Vauhdittamo-toimijoista. Myös hankkeen aikana tuotettu tieto opiskelijoiden ja henkilökunnan näkemyksistä viitoittaa tietä tulevaan, tilastolliset tiedot toiminnan tarpeesta ja vaikuttavuudesta varmistivat johdolle lukuja, joihin nojata toiminnan jatkumiseksi.

Opinnäytetyön tekeminen oli hyvin mielekästä. Kyselyn ja haastatteluiden tekeminen vahvisti omaa työtä ja niiden analysointi sekä ideoiden eteenpäin vieminen oli hyvin palkitsevaa. Kaikki ideat eivät toimineet, mutta niitä on yritetty ja tässä hetkessä Vauhdittamoilla on näistä jalostuneet menetelmät sekä työkalut käytössä. Kehittämistyö jatkuu ja tuleva tutkimuskohde voisikin olla esimerkiksi se, miten oppivelvollisuuden laajeneminen (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021) näyttäytyy Vauhdittamo-toiminnassa. Avoimet oppimisympäristöt yleistyvät myös toisella asteella, ja esimerkiksi Lappia ja Redu ovat saaneet hankerahoitusta toiminnan käynnistämiseksi ja benchmarkanneet Sedun Vauhdittamo-toimintaa. Jatkossa varmasti toiminnasta löytyy enemmän kokemusta ja hanketoimijat kehittävät yhteistyössä omia menetelmiään.

Oman raportoinnin kanssa kuitenkin oli haastetta. Vaihdoin välillä ajatusta laajentaa opinnäytetyötäni koskemaan ammatillisen koulutuksen avoimen oppimisympäristön

kehittämisen prosessia. Opinnäytetyöohjaajani kuitenkin ohjasi minut takaisin rajaamaan työni kysely- ja haastattelumateriaaleihin. Minulla oli tekstejä, joista osan olin kirjoittanut kaksikin vuotta aiemmin. Ajatusten kääntäminen uudelleen moniammatilliseen ohjaukseen ja tulosten raportointi toisin kuin olin jo hetken suunnitellut oli vaikeaa. Opinnäytetyö on iso prosessi joka elämänvaiheessa ja erityisesti näin ruuhkavuosina. Nyt kuitenkin, kun aikaa Vauhdittamo-toiminnan levittämisestä on hieman kulunut, on ollut myös hienoa palata taaksepäin ja huomata, miten suuria harppauksia Sedussa on otettu myös tämän kehittämiskohteen kohdalla.

LÄHTEET

- Ammatillisen koulutuksen reformi. 2018. [Verkojulkaisu]. Opetus- ja kulttuuriministeriön hanke 2015. [Viitattu: 19.9.2020]. Saatavissa: <https://minedu.fi/amis-reformi>
- Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. 2018. [Verkkosivusto]. Helsinki: Arene. [Viitattu 4.3.2021]. Saatavana: <http://www.arene.fi/fi/arene/uutisia/ammattikorkeakoulujen-opinnaytetoiden-eet-tiset-suositukset>
- ELGPN [European Lifelong Guidance Policy Network]. 2015. Suuntaviivoja elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikalle ja palvelujärjestelyille. Yhteiset tavoitteet ja periaatteet EU:n jäsenmaille ja komissiolle. ELGPN ools No. 6. Jyväskylä, Kariteam
- Eskola, S. & Pekkarinen, V. 2019. Moniammatillinen ohjaus ja yhteistyö. [www-dokumentti] Kokemuksia ja näkemyksiä uudistuvasta ammatillisesta oppimisesta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu 259. [Viitattu 7.3.2021] Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/160613>
- FINLEX. 2017. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. [Viitattu 15.9.2019] Saatavana: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2017/20170039>
- Hallitusohjelma. 2019. [www-dokumentti]. Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelma 6.6.2019. Helsinki: Valtioneuvoston julkaisuja 2019:23 [Viitattu 5.5.2019]. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161662/OsallistavajaosaavaSuomi2019WEB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Hautala, T. 2018. Johtamisen suuntauksia. Luento. 11.10.2018. Seinäjoki
- Helander, J. 2014. Opiskelijahuoltotyön moniammatillinen ja –alainen kehittäminen ammattiopistossa: case-konsultaation ja ryhmätyöohjauksen monet merkitykset. Teoksessa Jaakko Helander (toim.) YHDESSÄ: osallisuutta, tekoja ja unelmia. Hämeen ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakorkeakoulu, 117–133
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Edita Publishing Oy. Helsinki
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2006. Tutki ja kirjoita. 12 painos. Helsinki: Tammi
- Hooks, B. 2007. Vapauttava kasvatusta. Teaching to transgress : education as the practice of freedom. Kansanvalistusseura.

- Hiipakka, J. 2019. Vauhdittamosta tukea opintoihin. Yksilöllisyys ja joustavuus ammatillisissa opinnoissa. Saatavilla:
<https://www.theseus.fi/handle/10024/1/browse?type=author&value=Hiipakka%2C+Juuli>
- Isoherranen, K. 2012. Uhka vai mahdollisuus – moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitoksen julkaisuja 2012:18. Helsinki: Unigrafia.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37493/isoherranen_vaitoskirja.pdf
 (Viitattu 6.3.2021.)
- Koskela, S. 2013. "Mie teen vaan oman työni". Toimintatutkimus moniammatillisen yhteistyön ja ohjausosaamisen kehittämisestä. *Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research* 477. Jyväskylän yliopisto.
- Kuronen, I. 2011. "Mun kompassi neula vaan pyöri" Keskeyttämiskokemuksia ammatillisesta koulutuksesta. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuselosteita. Tutkimuselosteita 41. Saatavilla:
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/37589/978-951-39-4227-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- KPEDU. Parvessa parempi 2. 2018. [Viitattu: 18.9.2020] Saatavilla:
<https://www.kpedu.fi/kampanjat/parvessa-parempi-2>
- L 11.8.2017/531. Laki ammatillisesta koulutuksesta.
- L 13.7.2018/547. Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta
- L 21.8.1998/631. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta
- Louhiala P. 2018. Tutkijan sidonnaisuudet. [Verkkosivusto] Tutkimuseettinen neuvottelukunta. [Viitattu 3.3.2021] Saatavissa:
<https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimuksen-suunnittelu/tutkijan-sidonnaisuudet>
- Manninen, J. & Pesonen, S. 1997. Uudet oppimisympäristöt. *Aikuiskasvatus* 4/97.
- Nummenmaa, A. 2011. Moniammatillinen ohjaus jaettuna osaamisena. Teoksessa Marita Mäkinen & Vesa Korhonen & Johanna Annala & Pekka Kalli & Päivi Svärd & Veli-Matti Värri (toim.) *Korkeajännityksiä – kohti osallisuutta luovaa korkeakoulutusta*. Tampereen yliopiston julkaisuja, 177–194
- Nummenmaa, A. 2004. Moniammatillisen ohjauskulttuurin kehittäminen. Teoksessa Helena Kasurinen (toim.) *Ohjausta opintoihin ja elämään – opintojen ohjaus oppilaitoksessa*. Helsinki: Opetushallitus, 113–122.

- Nurmi, P. 2009. Opettaja kouluhyvinvoinnin edistäjänä. Toisen asteen opettajat dialogisuutensa ja autenttisuutensa sääntelijöinä. Koupion yliopiston julkaisuja. Yhteiskuntatieteet 170. Saatavilla: <https://core.ac.uk/download/pdf/15167339.pdf>
- Onnismaa, J. 2007. Ohjaus- ja neuvontatyö. Aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Helsinki: Gaudeamus
- Opetushallitus. 2014. Hyvän ohjauksen kriteerit. Hyvän ohjauksen kriteerit perusopetukseen, lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/hyvan-ohjauksen-kriteerit>
- Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 6.10.2017 OKM/18/531/2017 Sedu: Järjestämislupa. [Viitattu: 18.10.2019] Sedu. Saatavilla: <https://www.sedu.fi/loader.aspx?id=46d1aace-909a-4d18-8f23-fc18dd1c38dc>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2021. Oppivelvollisuuden laajentaminen. [Viitattu: 2.5.2021] Saatavissa: <https://minedu.fi/oppivelvollisuuden-laajentaminen>
- Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu. Ei päiväystä. [Viitattu: 1.8.2019]. Saatavilla: <https://www.sedu.fi/fi/Tietoa-Sedusta/Kuntayhtyma>
- Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu. Ei päiväystä. [Viitattu: 11.5.2021]. Saatavilla: <https://www.sedu.fi/fi/Opiskelijalle/Opiskelijan-opas/Yksilöllistä-opiskelua>
- Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere University Press
- Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Tammi
- Valtioneuvoston kanslia. Toimintasuunnitelma strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi 2015-2019. [Viitattu 14.8.2019] Hallituksen julkaisusarja 2/2016 Saatavana: <https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/321857/Toimintasuunnitelma+strategisen+hallitusohjelman+k%C3%A4rkkihankkeiden+ja+reformien+toimeenpanemiseksi+2015%E2%80%932019%2C+p%C3%A4ivitys+2016/305dcb6c-c9f8-4aca-bbbb-1018cd7a1fd8>
- Valtioneuvosto. 2020. Elinikäisen ohjauksen strategia. Valtioneuvoston julkaisuja 2020:34 Saatavilla: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/16257>
- Vahtivuori, S. Wager, P & Passi, A. 1999. Opettaja, opettaja, teletimi "Tellus" kutsuu... Kohti yhteisöllistä opiskelua virtuaalikoulussa. Kasvatus 30, (3), 265-278.

Vehviläinen, J. 2006. Nuorten osallisuushankkeiden hyvät käytännöt. Nuorisotutkimusseura. Helsinki.

Vehviläinen, J. 2019. Osallistava ja yhteisöllinen oppilaitos. Dialogi. Saatavilla: https://www.kpedu.fi/docs/default-source/yhteystiedot/osallistava-ja-ja-yhteis%C3%B6llinen-oppilaitos-jukka-vehvil%C3%A4inen.pdf?sfvrsn=58440a4d_0

Vehviläinen, S. 2014. Ohjaustyön opas. Yhteistyössä kohti toimijuutta. Helsinki: Gaudeamus.

Visser, J. 2000. Integrity, completeness, and comprehensiveness of the learning needs of all throughout life. International handbook on Lifelong Learning: Section III, Chapter II. [Viitattu: 5.4.2021.] Saatavissa: <http://www.learndev.org/dl/LLLIntHbChapter.PDF>

Vänskä, K. 2012. Ohjauksen osaajat -Miten he sen tekevät? Terveysalan ohjaajien käsityksiä ohjausosaamisesta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu 132.

YLE Uutiset. 30.10.2017. Opettajilla synkkä näkemys ammatillisen koulutuksen uudistuksesta – "Vahvat voivatkin selvittää, heikot jäävät vaille tarvitsemaansa tukea". [Verkkosivu]. YLE. [Viitattu 15.10.2019]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-9902348>

Ylihärsilä, A. 2018. Opiskelijoiden osallisuus ja hyvinvointi Sedussa: Opiskelijahyvinvoinnin päivä. Moniste. 7.8.2018. Seinäjoen koulutuskuntayhtymä. Julkaisematon

LIITTEET

Liite 1. Määrällisen kyselyn kysymykset

Kysely Vauhdittamo-toiminnasta

Toimin

Vastuuohjaajana

Opinto-ohjaajana

Koulutusvastaavana

Yto-opettajana

Kuraattorina

Johtoryhmässä

Vauhdittamo-toimijana

Vauhdittamossa tällä hetkellä voi

tehdä rästejä -yhteiset tutkinnon osat

tehdä rästejä –ammattilliset tutkinnon osat

saada erityistä tukea opinnoissa

aloittaa opinnot joustavasti

tehdä lähtötasotestit

saada Wilma-tunnukset

saada uraohjausta

tehdä ohjatusti ilmoittautuminen te-toimistoon ammattiin valmistuessa

Osallistua opettajan ohjaamiin rästipajoihin.

Edetä opinnoissa yksilölliseen tahtiin

Jotain muuta, mitä_____

Vauhdittamossa tulevaisuudessa tulisi voida

tehdä rästejä (ytot)

tehdä rästejä ammatilliset

saada erityistä tukea opinnoissa

aloittaa opinnot joustavasti

tehdä lähtötasotestit

saada Wilma-tunnukset

saada uraohjausta

tehdä ohjatusti ilmoittautuminen te-toimistoon ammattiin valmistuessa

osallistua opettajan ohjaamiin rästipajoihin.

nopeuttaa valmistumista.

edetä yksilöllistä polkua itsenäisesti opiskellen

Muuta, mitä _____

Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuviin kuuluu tällä hetkellä

Ohjaus

Opetus

Erytisopetus

Tukiopetus

Lisäopetus

Opiskelijahuoltoryhmään kuuluminen

Opiskelijoiden opintojen seuranta

Yhteydenpito opiskelijaan

Yhteydenpito ohjaushenkilöstöön ja vastuu ohjaajiin

Tehtävien selvittäminen opettajilta

Kokeiden pyytäminen opettajilta

Osallistua tarvittaessa moniammatilliseen opiskelijapalaveriin.

Wilman tuki-lehden päivitys

Annettujen tehtävien merkkäminen Wilmaan näkyviin.

Vauhdittamo-toimijoiden toimenkuviin tulisi kuulua jatkossa

Ohjaus
Opetus
Erityisopetus
Tukiopetus
Lisäopetus
Opiskelijahuoltoryhmään kuuluminen
Opiskelijoiden opintojen seuranta
Yhteydenpito opiskelijaan
Yhteydenpito ohjaushenkilöstöön ja vastuu ohjaajiin
Tehtävien selvittäminen opettajilta
Kokeiden pyytäminen opettajilta
Osallistua tarvittaessa moniammatilliseen opiskelijapalaveriin.
Wilman tuki-lehden päivitys
Annettujen tehtävien merkkäminen Wilmaan näkyviin.

Kenen vastuulla ensisijaisesti on ohjata opiskelijaa Vauhdittamoon

Vastuuohjaaja
Yto-opettaja
Ammatillinen opettaja
Opinto-ohjaaja
Kuraattori
Erityisopettaja
Terveystenhoitaja
Muut yhteistyötahot
Opiskelija voi tulla itse

Kenen vastuulla on ensisijaisesti tehdä suunnitelma Vauhdittamossa suoritettavista opinnoista

Vastuuohjaajan
Vauhdittamo-ohjaajan
Yto-opettajan
Ammatillinen opettajan
Opinto-ohjaajan
Kuraattorin
Erityisopettajan
Terveystenhoitajan
Opiskelijan

Kuka seuraa suunnitelman toteutumista

Vastuuohjaaja
Vauhdittamo-ohjaaja
Yto-opettaja
Ammatillinen opettaja
Opinto-ohjaaja
Erityisopettaja
Kuraattori
Terveystenhoitaja
Opiskelija
Ei kukaan

Kenen vastuulla ensisijaisesti suunnitelman seurannan tulisi olla

Vastuuohjaajan
Vauhdittamo-ohjaajan
Yto-opettajan
Ammatillinen opettajan
Opinto-ohjaajan

Erityisopettajan
Kuraattorin
Terveystenhoitajan
Opiskelijan

Kenen vastuulla on ensisijaisesti seurata rästejä ja varmistaa että opiskelija tekee ne kohtuullisella aikavälillä mahdollisesti Vauhdittamossa tai muuten

Vastuuohjaajan
Yto-opettajan
Ammatillinen opettajan
Opinto-ohjaajan
Kuraattorin
Terveystenhoitajan
Opiskelijan

Kenen tulisi ensisijaisesti seurata rästejä ja varmistaa että opiskelija tekee ne kohtuullisella aikavälillä mahdollisesti Vauhdittamossa tai muuten

Vastuuohjaajan
Yto-opettajan
Ammatillinen opettajan
Opinto-ohjaajan
Kuraattorin
Terveystenhoitajan
Opiskelijan

Tulisiko Vauhdittamossa olla jokaiselle opiskelijalle omat määritellyt aikataulut

- Ei, Vauhdittamoon on tärkeä voida tulla silloin kun siltä tuntuu
- Kyllä, päivittäinen aikataulu/suunnitelma
- Kyllä, opinnoille etenemisaikataulu, jota muokataan tarvittaessa
- Jokaisen opiskelijan kohdalla tarve mietittävä erikseen

Vapaa kommentointi Vauhdittamo-toiminnan kehittämiseen:

